

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA GEOGRAFIE

**GEOGRAFICKÉ ASPEKTY MEZINÁRODNÍCH
MANŽELSTVÍ UZAVÍRANÝCH V PRAZE
V LETECH 2002 – 2008**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Šárka Hlistová
Přírodovědná studia, Geografie se zaměřením na vzdělávání
2008 – 2012

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Jiří Preis
Plzeň červenec 2012

Prohlašuji, že bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pod vedením RNDr. Preise s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V .....

.....

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu RNDr. Jiřímu Preisovi za odborné vedení cenné rady, bez kterých by tato práce nebyla realizovatelná. Dále bych ráda poděkovala všem pracovníkům matričních úřadů, kteří mi ochotně poskytli data, která jsou pilířem této práce. A zejména bych chtěla poděkovat panu Bc. Tomáši Dragounovi, pracovníku Českého statistického úřadu, s nebývalou pomocí v rámci získávání důležitých dat a panu Lubomíru Krůtovi za konzultace a pomoc při tvoření formální stránky této Bakalářské práce.

Obsah

Obsah	4
1 ÚVOD	5
1.1 Úvod	5
1.2 Hypotéza.....	5
1.3 Cíle práce	6
2 SBĚR DAT	7
2.1 Postup získání dat	7
2.2 Postup práce s daty	8
3 ROZBOR LITERATURY	11
4 ANALÝZA DAT	17
4.1 Metodika sčítání a analyzování dat.....	17
4.1.1 Zobrazení výsledků výzkumu počtů a rozložení mezinárodních manželství na území hlavního města Prahy v letech 2002 – 2008. 18	
4.2 Prostorové rozložení mezinárodních manželství na území Hlavního města Prahy v letech 2002 – 2008.....	25
5 Závěr.....	36
5.1 Zhodnocení hypotéz	36
5.2 Zhodnocení dosažení cílů	36
Seznam použité literatury.....	37
Tištěné zdroje, články a prezentace	37
Elektronické zdroje	38
Seznam tabulek	39
Seznam použitých zkratk	40
Seznam grafů.....	41
Seznam map a obrázků	42
Přílohy	43
Abstrakt.....	44
Abstract.....	45
Evidenční list.....	46

1 ÚVOD

1.1 Úvod

K 31. 12. 2010 bylo v České republice registrováno 189 000 cizinců s trvalým pobytem. (ČSÚ, Cizinci: Počet cizinců, 2012)¹ Tudíž se dá říct, že soubor imigrantů a narozených cizinců je v České republice zatím stále poměrně malý a bohužel detailnější data buďto vůbec neexistují anebo jsou jen velmi těžko dostupná. (Pospíšilová A. 2006)²

V této práci se ale podařilo shromáždit ucelená a kompletní a to činí téma zajímavým i pro další studium.

Hlavním úkolem práce je získat, zpracovat a prezentovat data o uzavírání mezinárodních manželství na území hlavního města Prahy v letech 2002 – 2008, výsledky přehledně graficky a kartograficky zobrazit a to pomocí programů ArcGis (ArcMap), tabulek a grafů. Úkolem této bakalářské práce tedy není studovat jednotlivé důvody k uzavírání mezinárodních sňatků na území hlavního města Prahy.

Původní záměr byl úmyslně vynechat data, kde jsou ženich i nevěsta občané jiných států, než je Česká republika, protože se jedná o malé množství sňatků oproti celku (Tab. č. 3), ale autorka se rozhodla pracovat opravdu se všemi daty pro úplnost této práce.

1.2 Hypotéza

Složení cizinců se z hlediska státního občanství již od roku 1996 na prvních pěti místech nemění. V jednotlivých letech se pouze střídají na prvních dvou pozicích Slovensko a Ukrajina a na pozici třetí a čtvrté Vietnam a Polsko. (ČZÚ 2006) Podle první hypotézy, kterou se autorka v práci zabývá, se cizinci muži a cizinky ženy, které patří do majoritně zastoupených národností v České republice, budou na území hlavního města Prahy také nejvíce vstupovat do mezinárodních manželství.

Druhá hypotéza vychází z článku vytvořeným z dat Českého statistického úřadu v roce 2006. Častější jsou sňatky mužů cizinců se ženou s českým státním občanstvím, než žen cizinek s muži s českým státním občanstvím. (Pospíšilová A. 2006)

V práci bude autorka tato tvrzení aplikovat na data pro území hlavního města Prahy ve studovaném období.

---

¹ ČSÚ. Cizinci: Počet cizinců. 2012. [online]. [cit. 30. 6. 2012]. Dostupné z WWW: http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/ciz_pocet_cizincu

² Pospíšilová A. 2006. Analýza: Reprodukční chování imigrantů v České republice. [online]. [cit. 30. 6. 2012]. Dostupné z WWW: <http://www.demografie.info/?cz_detail_clanku&artclID=277>

1.3 Cíle práce

Hlavní cíl této práce je zpracování získaných dat z matričních úřadů hlavního města Prahy a Českého statistického úřadu. Autorka se dále soustřeďuje na porovnání počtu cizinců registrovaných v jednotlivých správních obvodech Prahy v polovině sledovaného období a to sice k datu 31. 12. 2005 s údaji, které autorka získala a vážou se k uzavírání sňatků cizinců na stejných správních celcích v průběhu let 2002 – 2008. Dalším cílem je na základě těchto dat verifikovat či falsifikovat výše uvedené hypotézy a výsledky přehledně vizualizovat.

- Vytvoření prostorového zobrazení počtů mezinárodních manželství v Praze v letech 2002 – 2008 v programu ArcMap
- Zobrazení složení mezinárodních manželství, uzavřených v letech 2002-2008 na území hlavního města Prahy, pomocí získaných dat z matrik a českého statistického úřadu, prostřednictvím programu ArcMap a grafů
- Zobrazení složení mezinárodních manželství, uzavřených v Praze v jednotlivých letech od roku 2002 do roku 2008, pomocí získaných dat z matrik a českého statistického úřadu, prostřednictvím programu ArcMap a grafů

2 SBĚR DAT

2.1 Postup získání dat

Hlavním pilířem práce je sběr dat z matrik jednotlivých obvodů hlavního města Prahy a Českého statistického úřadu. Autorka nejprve rozeslala první vlnu emailů na jednotlivé matriky. To učinila 13. ledna 2011.

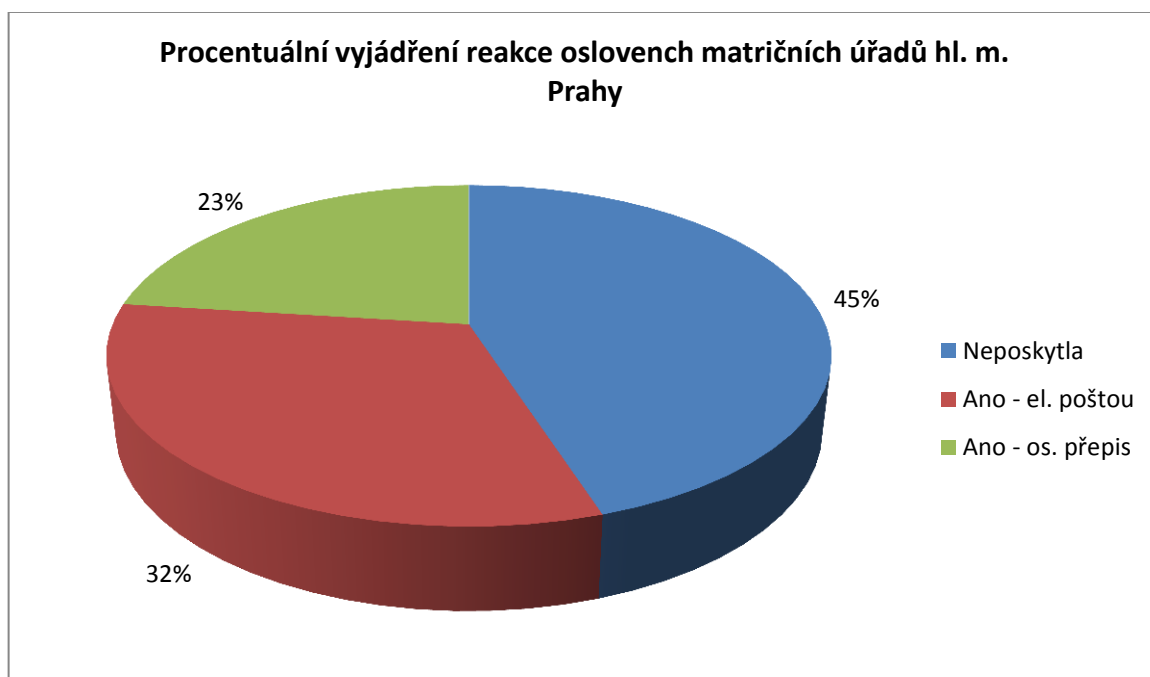
Další postup spočíval na formě odpovědi od matričních úřadů. Některé vyžadovaly osobní příchod a dohled, zda si autorka nepoznamenává informace, jež nesmějí matriční úřady poskytnout na základě § 20 zákona. Jiné odpovědi byly v duchu naprosté spolupráce úřadů, některé poskytly informace a data přímo přes elektronickou poštu. Další skupina neodpověděla. Právě poslední skupině autorka odeslala dne 14. února 2011 opětovný dopis. Nastala situace, kdy polovina matričních úřadů nechtěla potřebná data pro tuto práci vydat (Tab. č. 1). Druhá polovina data poskytla a jsou v práci zahrnuta. Autorka se nadále obrátila na Český statistický úřad, kde za poplatek poskytli zbytek veškerých potřebných údajů.

Tab. č. 1: Matriky, které poskytly/neposkytly data o stavu uzavírání sňatků vztahujícím se k jednotlivým správním obvodům Prahy v letech 2002 – 2008

Matrika	Poskytla data	Forma odpovědi
Praha 1	Ne	Neposkytla
Praha 2	Ano	Elektronickou poštou
Praha 3	Ne	Neposkytla
Praha 4	Ano	Elektronickou poštou
Praha 5	Ano	Osobní přepis z matriky
Praha 6	Ne	Neposkytla
Praha 7	Ne	Neposkytla
Praha 8	Ano	Elektronickou poštou
Praha 9	Ano	Elektronickou poštou
Praha 10	Ne	Neposkytla
Praha 11	Ne	Neposkytla
Praha 12	Ano	Osobní přepis z matriky
Praha 13	Ano	Elektronickou poštou
Praha 14	Ne	Neposkytla
Praha 15	Ano	Elektronickou poštou
Praha 16	Ano	Elektronickou poštou
Praha 17	Ne	Neposkytla
Praha 18	Ne	Neposkytla
Praha 19	Ne	Neposkytla
Praha 20	Ano	Osobní přepis z matriky
Praha 21	Ano	Osobní přepis z matriky
Praha 22	Ano	Osobní přepis z matriky

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 1: Procentuální vyjádření reakcí oslovených matričních úřadů Prahy

Zdroj: Vlastní zpracování.

2.2 Postup práce s daty

Práce s daty byla systematická, nejprve autorka porovnávala údaje z jednotlivých správních obvodů Prahy, které se jí podařilo získat z matričních úřadů (Tab. č. 1.), s údaji, které jí byly poslány z Českého statistického úřadu. Tato data si odpovídala jak vzhledem k roku, státním občanstvím sezdávajících tak i jejich počtu. Data z Českého statistického úřadu byly poslány v programu Microsoft XLS (sešit aplikace Microsoft Excel). První list byl uspořádán následovně:

Tab. č. 2: Záhloví dat od Českého statistického úřadu v programu Microsoft Excel 2000

Kód správního obvodu	Rok	Státní občanství ženich	Státní občanství nevěsty	Počet sňatků
----------------------	-----	-------------------------	--------------------------	--------------

Zdroj: Vlastní zpracování z dat poskytnutých Českým statistickým úřadem

První list je tedy tabulka o 5 sloupcích a 3547 řádcích. Na dalším listě figuruje 22 obvodů Prahy (Mapa č. 1) a k nim přiřazené kódy a na třetím listě je 203 státních občanství sezdáných lidí a kódy těchto států. Z takového počtu dat by bylo velmi pravděpodobné, že by autorka při počítání a tvoření tabulek udělala odchytku a tak využila databáze MySQL, která pomocí příkazů umožnila jednodušší práci s daty a následné kontroly výsledků. Autorka tedy pro snazší manipulaci data importovala do

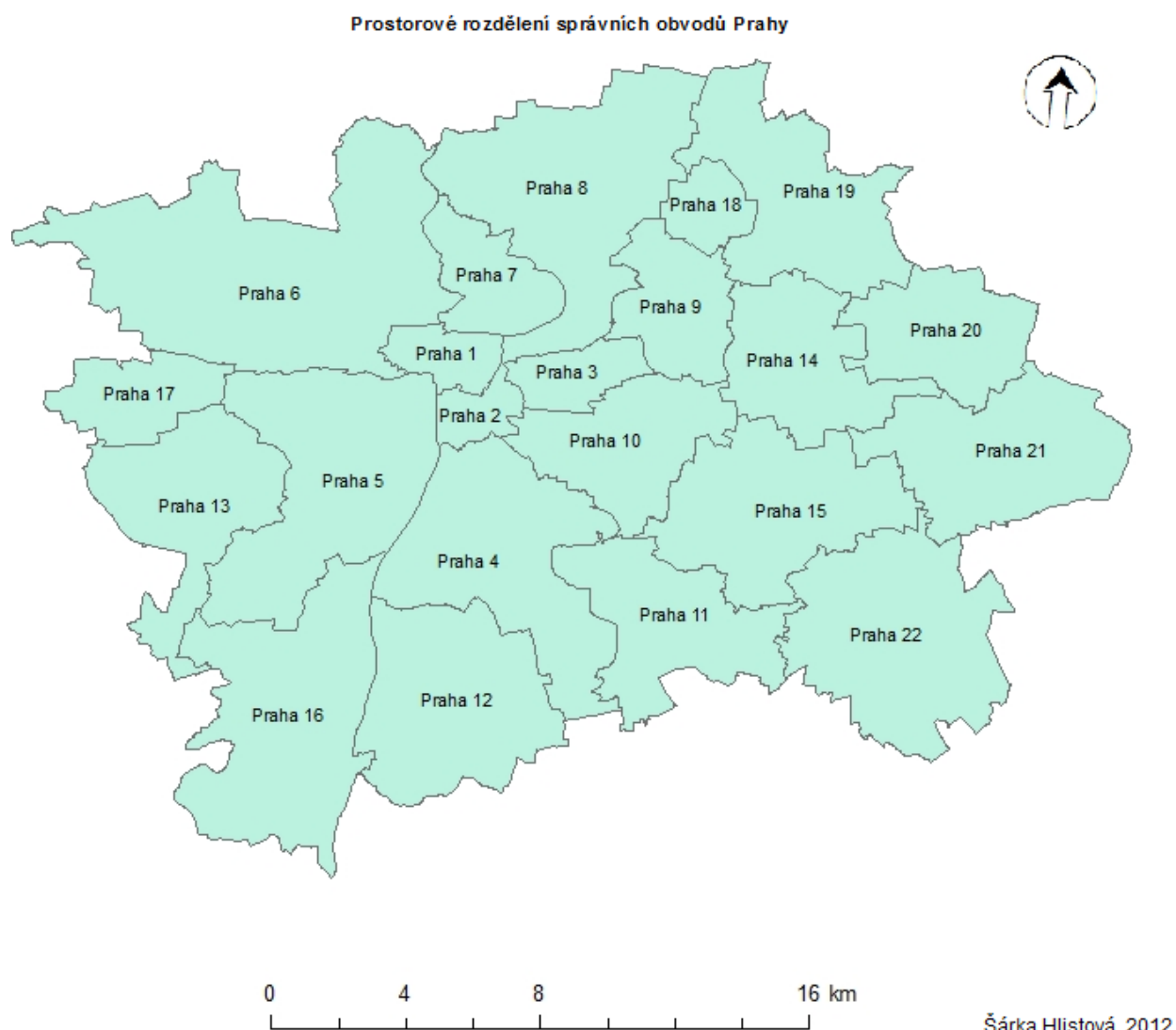
relačního databázového systému MySQL. Jednotlivé výstupy (tabulky a grafy) se pak vytvořily na základě jednoduchých dotazů na databázi. Na Obr. č. 1 je znázorněno schéma postupu v databázi MySQL při rozdělování dat získaných z Českého statistického úřadu a matrik hlavního města Prahy.

Obr. č. 1: Schéma postupu v databázi MySQL

Zdroj: Vlastní zpracování.

Mapa č. 1: Prostorové rozdělení správních obvodů Prahy

Zdroj: Data z Českého statistického úřadu. Vlastní zpracování.

3 ROZBOR LITERATURY

Jako přípravu k Bakalářské práci autorka studovala různé prameny. Literatura byla vybírána dle její dostupnosti.

V roce 2001, tedy jeden rok před studovaným obdobím, žilo mimo svou mateřskou vlast, nebo – li mimo zemi, v níž se narodili nebo jejíž občanství nesou, 150 miliónů lidí. Sedm nejbohatších zemí světa (Německo, Francie, Velká Británie, Itálie, Japonsko, Kanada a USA) má na svých územích asi 1/3 světové populace migrantů. Celosvětově migrační komunita představuje v relativních hodnotách pouze 2% světové populace. Navíc velká část zahraničních migrantů se často stěhuje pouze na krátkou vzdálenost, většinou do sousedních zemí. (ŠIŠKOVÁ, 2001)³

Tomuto trendu odpovídá i nejčetněji zastoupená skupina migrantů v České republice. Tu tvoří občané pocházející ze Slovenské republiky.

Zjednodušeně lze na globální úrovni mezinárodní migraci charakterizovat, jako tok obyvatelstva z chudého Jihu na bohatý Sever → převedeno z obrazné formy do geografického vyjádření, bohaté země, zejména Západoevropské (včetně jiho a severo – evropských), USA společně s dalšími tradičními imigračními zeměmi světa, jakož i některými dalšími ojedinělými bohatými póly migrační aktivity přitahují pracovní i politické migranty. Zejména díky nízké plodnosti začínají mnohé bohaté společnosti západní Evropy výrazně stárnout. (ŠIŠKOVÁ, 2001)

Z tohoto hlediska lze migraci považovat za velmi pozitivní faktor. Kdo v těchto státech zajistí chod daných ekonomik v budoucnu?

Jak je zmíněno v knize, jež napsala paní Šišková, menšina musí sama zvolit svou budoucí roli, jakou chce hrát v majoritní společnosti, a poté se vydat na jasnou cestu dosažení tohoto cíle. Rozhodování migrantů v konečné fázi jejich chování je velmi složitý proces, který podléhá množství různorodých, nezávislých faktorů. Ty se často opět rozličně vážou ke třem prostředím – místu emigrace (odkud odchází), cílovému místu imigrace (kam přichází) i tranzitním zemím, skrze něž imigrant pouze prochází. (ŠIŠKOVÁ, 2001)

Praha se stává významným východiskem difuze procesů restrukturalizace české společnosti. Město rovněž přitahuje nejvíce pozornosti vnějšího světa a stává se místem, v němž dochází zpravidla k nejvíce kontaktům vedoucím k postupnému integrování ČR po převratu vzhledem ke zbytku světa. (HAMPL, 1997)⁴

---

³ ŠIŠKOVÁ, Tatjana. Menšiny a migranti v České republice. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. 188 s. ISBN 80-7178-648-9.

⁴ HAMPL, M., a kol. (1997). Geografická organizace společnosti a transformační procesy v České republice. PF UK, Praha, 394 s.

V knize od autora Hampla jsou zmíněny tři klíčové obecné problémy, které se přímo dotýkají mezinárodní migrace i stavu jejího poznání v České republice. Autorka se nejvíce potýkala s problémem číslo jedna.

Je všeobecně známo a česká praxe to pouze potvrzuje, že data charakterizující mezinárodní migraci jsou sporná, nepřesná, nekompatibilní a časově zpožděná. Interpretace takových dat musí být proto „měkká“, musí se pohybovat v intervalech pravděpodobnosti spíše než v rovině jednoznačných tvrzení. Proto jsou také možnosti aplikace matematicko – statistických metod na migrační data omezená. Problém s daty je dále umocněn problémy s jejich dosažitelností. Mnohé instituce nemají kvalitní databáze a nejsou schopny poskytnout data v detailnějším třídění. Jiné naopak z různých důvodů data vědecké obci neposkytnou. (HAMPL, 1997)

Nakonec se podařilo autorce tento problém vyřešit a naštěstí byla díky spolupráci s Českým statistickým úřadem získána data kompletní, ucelená a po srovnání s daty z matričních úřadů, lze usoudit, že se jedná o data bezchybná.

Co se týče migrace v České republice v nedávné minulosti, po druhé světové válce muselo téměř dva milióny Němců odejít z Československa, zejména z pohraničních oblastí. Tento exodus byl jen nepatrně kompenzován návratem Čechů a Slováků, kteří opustili zemi kvůli válečnému konfliktu, bylo jich přibližně dvě stě tisíc.

Druhá masová emigrace se váže k událostem spojených s únorem 1948. Předpokládá se, že v letech 1948 – 1950 opustilo republiku okolo 250 tisíc lidí. Třetí masová vlna se uskutečnila v souvislosti s událostmi roku 1968 a následným procesem „normalizace“. Odhady migrační ztráty se pohybují opět kolem dvě stě padesáti tisíc. Následovaly dvě dekády (1971 – 1980, 1981-1990) naznačují ztráty, každá okolo 50 tisíc. Tyto údaje se značně liší od v té době publikovaných údajů. Ty proklamovaly několikanásobně nižší úbytky emigrací. Imigrace do republiky byla v celém sledovaném období velice nízká a lze ji, na rozdíl od emigrace, spolehlivěji doložit oficiální statistikou (v 60. letech asi 1600, 70. letech cca 2500, v 80. letech cca 900 imigrantů). (HAMPL, 1997)

Shrneme-li uvedená fakta pak Československo v období 1948 – 1990 ztratilo zahraniční migrací cca 600 tisíc svých občanů.

Specifickou kapitolu tvoří stěhování mezi Českou a Slovenskou republikou. Charakteristické je zde dlouhodobé kladné migrační saldo České republiky, které se však postupně zmenšovalo: z cca 11 tisíc na počátku 50. let, na cca 6 – 7 tisíc v konci 50. a 60. letech a na cca 3 – 4 tisíce v letech 70. a 80. O ekonomické podmíněnosti této migrace svědčí skutečnost, že s výjimkou „rozkolísaných“ 50. let získávala migrací Česká republika především věkové kategorie 20 – 29 let.

Aktuálně, současné politicko – ekonomické klima České republiky vytváří nové prostředí, do něhož také nově vstupují imigranti rozličných typů. Mnohé migrační pohyby odehrávají se v rámci vymezeného legislativního a „registrovaného“ rámce

jsou doprovázeny neregistrovanými, často ilegálními pohyby. Zdá se, že jejich role, jak z kvantitativního, tak z kvalitativního hlediska, je v podmínkách současné české reality významná. (HAMPL, 1997)

Cizinci s trvalým a dlouhodobým pobytem

Trvalý pobyt se uděluje na 5 let zejména za účelem sloučení rodiny, pokud manžel, příbuzný v přímém pokolení nebo sourozenec cizince má trvalý pobyt na území České republiky, a dále v jiných humanitárních případech nebo pokud to je odůvodněno zahraničně politickým zájmem České republiky. Po tomto pětiletém období si může cizinec zažádat o získání českého občanství. Data Ministerstva vnitra svědčí o tom, že počty cizinců, jimiž je povolení k trvalému pobytu uděleno se nijak výrazně nemění (a to i v regionálním průmětu podle oblastí – data nejsou tříděna podle okresů, nýbrž podle oblastí. Ty se podstatně kryjí s hranicemi krajů. (Demografické události cizinců v ČR, 2007)⁵

Tento fakt se může jevit zavádějícím pro tuto práci, avšak studovaný jev se týká sňatků uzavřených v jednotlivých obvodech, nikoli udělování trvalých pobytů.

K 31. 12. 2006 bylo v ČR evidováno 321 456 cizinců, z toho 139 185 cizinců s trvalým pobytem, 155 164 cizinců s pobytem dlouhodobým či přechodným (občanů EU a jejich rodinných příslušníků), 27 107 cizinců s vízem nad 90 dnů - a dále - 1 887 cizinců s platným azylem. Celkový počet cizinců tedy - včetně cizinců s aktuálně platným azylem - činil 323 343 osob. (Demografické události cizinců v ČR, 2007)

Složení cizinců z hlediska státního občanství se již od roku 1996 na prvních pěti místech nemění. V jednotlivých letech se pouze střídají na prvních dvou pozicích Slovensko a Ukrajina a na pozici třetí a čtvrté Vietnam a Polsko. K 31. 12. 2006 byli v ČR nejsilněji zastoupeni občané Ukrajiny (102 594 osob, 32%) a Slovenska (58 384, 18%). Dále následovala státní občanství: Vietnam (40 779 osob, 13%), Polsko (18 894 osob, 6%) a Rusko (18 564 osob, 6%) (Demografické události cizinců v ČR, 2007).

Podíl sňatků, kdy byl alespoň jeden ze snoubenců cizinec, se od poloviny devadesátých let mírně zvýšil. V průměru uzavírali v letech 1996 až 2006 čeští občané s cizinci cca 4600 manželství každý rok; tato uzavřená manželství představují 8,6 % všech sňatků. Častější jsou sňatky mužů cizinců s ženou s českým státním občanstvím. Manželství, kdy byli oba snoubenci cizinci, bylo v ČR v roce 2006 uzavřeno 110. Nejvíce sňatků, kdy si cizinec bral ženu s českým státním občanstvím, tvořily v roce 2006 sňatky Slováků a Češky (24 %), nebo Němce a Češky (9,4 %). (Demografické události cizinců v ČR, 2007)

---

⁵ Demografické události cizinců v ČR [online]. 3.12.2007 [cit. 30. 6. 2012]. Dostupný z: <<http://www.socioweb.cz/index.php?disp=temata&shw=292&lst=119>>.

V případě uzavření manželství, kdy české občanství měl muž, byly nejpočetnější skupinou sňatky, kdy žena měla slovenské (40,5 %) či ukrajinské (23,3 %) státní občanství, viz obr. 4. Za období 1996 - 2006 uzavřeli čeští občané celkem 50 415 smíšených manželství. (Demografické události cizinců v ČR, 2007)

Podíl rozvodů, kdy byl alespoň jeden z manželů cizinec, se od roku 1996 zvýšil ze 788 rozvodů na 1872 rozvodů v roce 2006, což tvořilo zhruba 6 % z celkového počtu rozvodů v ČR. Častěji se rozvádějí muži cizinci (60% podíl na všech rozvodech) než ženy cizinky. (Demografické události cizinců v ČR, 2007)

Snad nejčastěji se dnes v debatách o demografických důsledcích imigrace setkáváme s otázkou, zda může příchod mladých imigrantů zastavit proces demografického stárnutí západních populací. V tomto směru se odborníci shodují, že i značně vysoká míra imigrace nemůže populační stárnutí zcela zastavit, může být pouze do určité míry zpomalen jeho průběh. (Pospíšilová, 2006)

V České republice je zatím počet imigrantů poměrně nízký (podle Českého statistického úřadu žije v České republice více než 250 000 cizinců, asi 2,5% z celé populace; počty nelegálních imigrantů se odhadují až na 100 000 dalších osob). Mezi pět nejpočetnějších skupin cizinců, jak již bylo zmíněno, v České republice patří stabilně od roku 1996 občané Slovenska, Ukrajiny, Vietnamu, Polska a Ruska. Ke dni 31. 12. 2004 byli v České republice nejsilněji zastoupeni občané Ukrajiny (31% ze všech legálních imigrantů) a Slovenska (19%). Následují méně početná státní občanství: Vietnamu (13%), Polska (6%) a Ruska (6%). Věková struktura imigrantů odpovídá převažujícímu ekonomickému účelu pobytu a od populace České republiky se významně odlišuje. Celkem 86% cizinců v Česku bylo v roce 2003 ve věku mezi 18 a 64 lety, z tohoto počtu bylo 83,5% ve věku 20 až 49 let. Podíl osob v důchodovém věku je velmi malý a dětská složka je ve srovnání s populací českých občanů také slabší. (Pospíšilová, 2006)

I přes příznivé věkové složení imigrantů, jsou počty dětí, které se zde cizincům narodí, velice nízké. Každoročně se sice mírně zvyšují, přesto však zatím tvoří jen malý příspěvek vůči celkovému počtu narozených. V roce 2004 se v České republice narodilo asi 1 350 dětí s cizím státním občanstvím. Představovaly 1,4% ze všech živě narozených. Zatímco počty narozených cizinců u nás se zvyšovaly, počty zemřelých zaznamenaly spíše sestupnou tendenci. Pokles počtu narozených v roce 2001 zjevně souvisí se snížením počtu cizinců u nás v důsledku legislativních změn platných od 1. 1. 2000 (zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR). (Pospíšilová, 2006)

Bližší pohled na počty narozených ukazuje, že narozených cizinců v České republice dlouhodobě přibývá ve všech nejsilněji zastoupených skupinách podle země původu. Určitou výjimku představují jen imigranti ze Slovenska. Jako jediní v počtech narozených dlouhodoběji ztráceli. Od roku 2000 však počet narozených Slováků opět mírně roste. Největší podíl, zhruba třetina dětí narozených cizincům,

připadá na skupinu vietnamských imigrantů. Ti jsou přitom v současné době početně až na třetím místě. Druhý nejvyšší podíl připadá největší skupině imigrantů u nás, imigrantům z Ukrajiny. Jejich podíl od roku 1995 narostl velmi výrazně. V současnosti dosahuje téměř 20% ze všech narozených dětí s cizím státním občanstvím u nás. Nárůst je patrný i u imigrantů z Ruska. V posledních letech se početně přibližují počtu narozených slovenských dětí. (Pospíšilová, 2006)

Obecně nízkou plodnost imigrantek můžeme vysvětlit tím, že značná část imigrantů zatím přichází pouze za prací, často bez rodiny a ani zde rodinu nezakládá. Zejména imigrace ze zemí východní Evropy zatím většinou nemá dlouhodobější charakter. Pobyt Vietnamců naopak bývá trvalejšího rázu a často přichází celá rodina. Snad právě proto na ně připadá největší podíl narozených dětí. (Plaňava, 2000)⁶

Při srovnání středních stavů let 2005 a 2009 se počet cizinců na území České republiky zvýšil téměř o 170 tisíc osob na 435 tisíc. Podíl cizinců na celkovém počtu obyvatel ČR vzrostl z 2,6 % v roce 2005 na 4,16 % v roce 2009. Zvyšování však neprobíhalo stejným tempem, výrazný růst skončil v roce 2008. Srovnání koncových stavů roku 2008 a 2009 už ukazuje mírný pokles počtu cizinců. (Život cizinců v ČR, 2010)⁷

Početně nejvíce cizinců je v Praze a jejím okolí, na opačném konci žebříčku se umístil Zlínský kraj.

Zajímavým je také fakt, že Češky se vdávají na západ, Češi na východ, jak uvádí publikace. Čeští muži si brali ve sledovaném období ženy převážně z východu. To dokazuje i tato práce. Ať už blízkého, jako Slovensko nebo Ukrajina, tak vzdáleného, jako Rusko. Češky se snažily hledat více na západě. Nejvíce si české ženy braly za partnery muže ze Slovenska, ale na dalších místech se již objevili Němci, Britové a Američané. Počty rozvodů byly vždy nižší než počty sňatků. Ve sledovaných letech se pohyboval okolo dvou tisíc. (Idnes.cz, 2012)⁸

Růst zaměstnanosti cizinců skončil v roce 2008. Celková zaměstnanost cizinců mezi roky 2005 a 2009 rostla. Vrchol byl v roce 2008, bylo evidováno 362 tisíc pracujících cizinců. Růst počtu živnostníků v roce 2009 oproti roku 2008 o 10,5 tisíc osob nemohl vyrovnat pokles počtu zaměstnanců ze zahraničí. Výsledkem byl pokles celkového počtu zaměstnaných cizinců v roce 2009 o více než 43 tisíc osob. Ve sledovaných letech bylo nejvíce zaměstnanců z Ukrajiny, Polska a Slovenska. U živnostníků nepřekvapí prvenství občanů z Vietnamu, následuje Ukrajina a Slovensko. (Život cizinců v ČR, 2010)

---

⁶ PLAŇAVA, Ivo. Manželství a rodiny. 1. vyd. Brno: Doplněk, 2000. 294 s. ISBN 80-7239-039-2.

⁷ Život cizinců v České republice. 2010. [online]. [cit. 30. 6. 2012]. Dostupné z WWW: http://notes.czso.cz/csu/tz.nsf/i/zivot_cizincu_v_cr_20101209

⁸ IDNES.CZ. Češi si vodí k oltáři Slovenky a Ukrajinky, Češky preferují Němce a Brity. 2012. [online]. [cit. 30. 6. 2012]. Dostupné z WWW: http://zpravy.idnes.cz/cesi-si-vodi-k-oltari-slovenky-a-ukrajinky-cesky-preferuji-nemce-a-birty-1aq-/domaci.asp?c=A101209_133708_domaci_hv

Vzestup mezinárodních manželství a rozvodovosti v současné Koreji

Studovaný článek se snažil prozkoumat rostoucí trend v počtu uzavírání mezinárodních manželství a mezinárodních rozvodů v Koreji v letech 1990 – 2005. Práce se zaměřuje na věk, vzdělání, povolání manželů. Pozornost je věnována i délce trvání manželství. Ze studie vyplývá obrovská rozmanitost v uzavírání manželství a rozdíl mezi muži a ženami beroucí si cizince v Koreji.

Korejci jsou známí pro zachování tradic a etnické homogenity, ale tichá revoluce probíhá i v této sféře, můžeme rozpoznat trend vzestupu mezinárodních manželství od roku 1990, zvýšilo se to 9,2 krát oproti době před rokem 1990, napomáhá tomu i globalizace v posledních letech a příliv cizinců (pracovních sil). (Doo-Sub Kim, 2007)⁹

Stejné trendy byly zaznamenány i v Japonsku, na Taiwanu, Singapuru a v jihovýchodní Asii. Na Taiwanu dosáhl podíl mezinárodních manželství až 32% z celkových registrovaných manželství v roce 2003.

V USA došlo také ke vzrůstu mezinárodních manželství, stejně jako v Japonsku a na Taiwanu, kvůli imigracím mladých žen z jihovýchodní Asie za sňatky. Zvýšení mezinárodní sňatečnosti v Korei lze také vysvětlit tím, že je zde nerovnoměrné složení pohlaví lidí, kteří mohou uzavřít manželství. V této společnosti nastaly výrazné změny v poklesu plodnosti, zvýšení věku ženy při narození prvního potomka. Dochází zde i ke změnám sociálním, jako je zvyšování rovnosti pohlaví. (Doo-Sub Kim, 2007)

Negativa nastávají v tom, že mužů je více než žen, kteří mohou uzavřít manželství – čelí potížím při hledání partnerky hlavně ve venkovských oblastech, poněvadž mladé ženy jdou za vdavky do měst. Na venkovech posléze končí mnoho starých svobodných mužů. Korejky si dobře uvědomují, že jakmile budou oddány do tradiční korejské domácnosti, jejich seberealizace a kariéra je ve velkém ohrožení. Mladá generace v Korei se odprošťuje od tradiční formace rodiny. (Doo-Sub Kim, 2007)

---

⁹ Doo-Sub Kim. The Rise of International Marriage and Divorce in Contemporary Korea," Population and Society. 2007. [online]. [cit. 30. 6. 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.ipar.re.kr/journal/pdf/ps3-1-1.pdf>>

4 ANALÝZA DAT

V této a následujících kapitolách uvádí autorka výsledky vlastního výzkumu.

4.1 Metodika sčítání a analyzování dat

Jak už bylo řečeno v kapitole „SBĚR DAT“, data obsahují 203 státních občanství cizinců, jež uzavírali sňatky na území Prahy v daném období.

Pokud by v tabulkách, které jsou součástí práce, měly být zahrnuty všechny státní příslušenství zvlášť, činilo by je to nepřehlednými. Proto se autorka pro zjednodušení rozhodla rozdělit cizince do kategorií. Tyto kategorie v tabulkách č. 5 a č. 6 se liší dle pohlaví cizinců, kteří vstupovali na území Prahy ve sledovaném období do manželství. Na prvních třech pozicích u žen a prvních pěti u mužů stojí občané s majoritně zastoupeným státním občanstvím.

Ženy cizinky jsou rozděleny na Slovenky, Ukrajinky, Rusky a dále ženy, které pocházejí z „Východoevropských zemí“, „Západních zemí“ a „Ostatních zemí“. Cizinky ze Slovenské republiky, Ukrajiny a Ruska se ve vysokém počtu uzavřených manželství zásadně odlišovaly od dalších států. Východoevropské země zastupují: Litva, Lotyšsko, Estonsko, Bělorusko, Polsko, Rumunsko, Bulharsko, Albánie, Moldavsko, Makedonie, Bosna a Hercegovina, Slovinsko, Chorvatsko, Srbsko, Černá hora a Maďarsko. Do západních zemí jsou zahrnuty cizinky se státním občanstvím z Německa, Dánska, Rakouska, Švýcarska, Norska, Švédska, Finska, Itálie, Francie, Belgie, Nizozemí, Lucemburska, Španělska, Portugalska, Řecka, Islandu, Irska, Velké Británie, USA, Kanady, Austrálie, Japonska a Nového Zélandu. Do skupiny „Ostatní země“ spadají ženy se státním občanstvím ze zemí Afriky, Asie (kromě Japonska), Střední a Jižní Ameriky.

Majoritní zastoupení u mužů cizinců se lišilo, proto nemohly být skupiny stejné. Na prvních pozicích stojí muži ze Slovenska, Spojených států Amerických, Velké Británie, Německa a Ukrajiny. Počet jednotlivých států je vyšší a to sice pět, jelikož až na dalších pozicích byl co do počtu citelnější rozdíl. Skupiny států na dalších řádcích tabulky jsou obdobné jako u žen, pouze „Západní země“ neobsahují již zmíněné muže z USA, Velké Británie a Německa. A naopak na rozdíl od žen jsou řazeny muži pocházející z Ruska.

Vhodné je také dodat, že se autorka tímto rozdělením inspirovala v práci Vojtěcha Mráze. Skupina „Východoevropských zemí“ je rozdělena dle podobnosti v minulosti od 60. let 19. Století. Jde povětšinou o postkomunistické země. V posledních 20 letech docházelo k transformaci ekonomik a tyto země leží geograficky na východ, nebo na jihovýchod od ČR. Diskutabilní zařazení do této kategorie může být u Slovinska. Ačkoliv Slovinsko má vysoké HDP na obyvatele a

leží jižně od ČR, o zařazení do zemí východní Evropy se zasadil vývoj v druhé polovině 20. století, kdy bylo součástí Jugoslávie. (Mráz, 2010)¹⁰

„Západní země“ jsou ty, které leží i v Evropě, ale také mimoevropské ekonomicky vyspělejší. Dále jsou do této skupiny zařazeny státy s obdobně ekonomickou vyspělostí a s podobností evropské kultury. Co se týče Japonska, k přiřazení do „Západních zemí“ přispěla zejména její vyspělá ekonomika. (Mráz, 2010)

Skupina „Ostatní země“ zahrnuje skupinu států s méně početně zastoupenými účastníky podílejícími se na uzavírání se sňatků na území Prahy v daném období.

Autorka se níže zabývá prostorovým rozložením multikulturních manželství v jednotlivých správních obvodech Prahy.

4.1.1 Zobrazení výsledků výzkumu počtů a rozložení mezinárodních manželství na území hlavního města Prahy v letech 2002 – 2008

V následující tabulce (Tab. č. 3) je znázorněn počet sňatků na území Prahy ve sledovaném období podle národnosti účastníků uzavírajících manželství.

Tab. č. 3: Počty sňatků na území Prahy v letech 2002 – 2008 dle národnosti účastníků

Česká – česká	40817
Česká – cizí	6110
Cizí – cizí	295
Celkem	47222

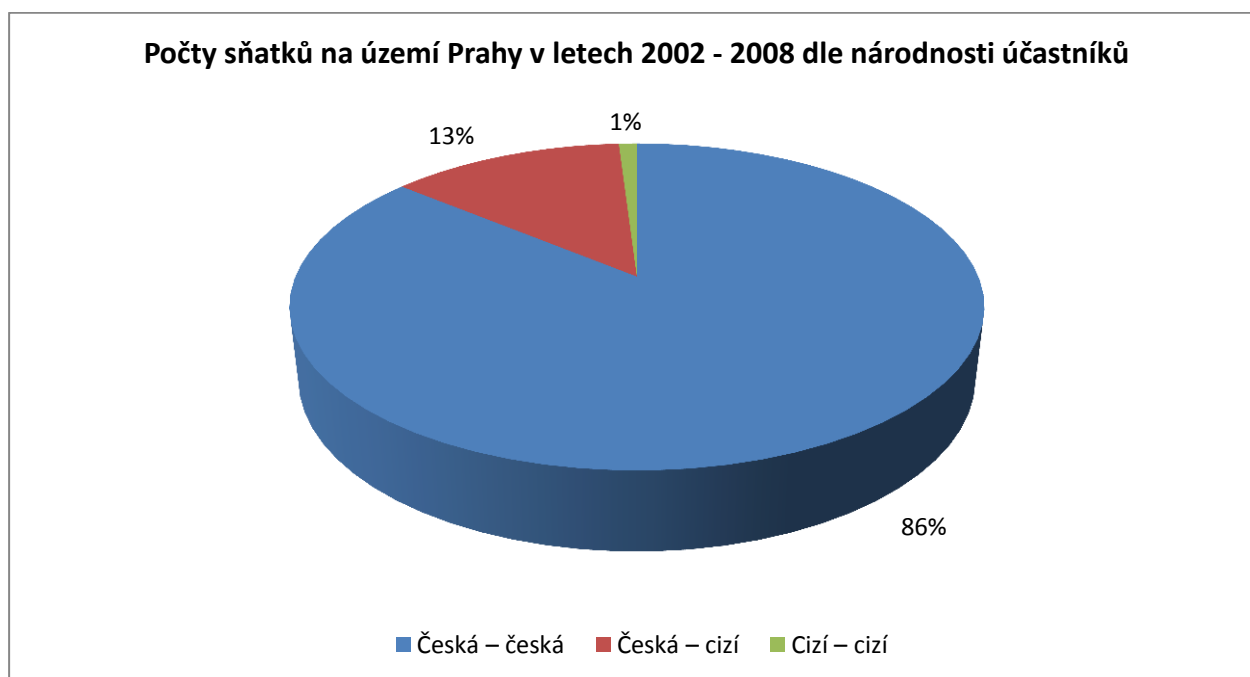
Zdroj: Data z matrik a Českého statistického úřadu. Vlastní zpracování.

Celkově bylo na matričních úřadech hlavního města Prahy, v letech 2002 – 2008, uzavřeno 47 222 sňatků. Počet manželství, kde oba účastníci sňatku byly českého občanství, byl v tomto období 40 817. Multikulturních manželství, kde jeden z účastníků sňatku byl Čech či Češka, se ve sledovaném období odehrálo 6 110. A číslo 295 představuje počet sňatků, kde oba účastníci byly jiného než českého občanství.

Následující graf vyjadřuje tyto události v procentech.

¹⁰ Mráz, V. Prostorové rozmístění a analýza multikulturních manželství ve Středočeském kraji. Plzeň, 2010. 68 s. Bakalářská práce. Západočeská Univerzita, Fakulta pedagogická, Katedra Geografie.

Graf č. 2: Počty sňatků na území Prahy v letech 2002 – 2008 dle národnosti účastníků

Zdroj: Data z matrik a Českého statistického úřadu. Vlastní zpracování.

Z celkového počtu sňatků bylo v letech 2002 – 2008 na matričních úřadech Prahy uzavřeno 14% mezinárodních sňatků. Což skutečně není zanedbatelné číslo.

Z následující tabulky můžeme vyčíst zásadní údaj. Ve sledovaném období byl větší počet mužů cizinců, kteří uzavírali sňatek se ženami Češkami v daném období na území Prahy, než žen cizinek, které vstupovali do manželství s mužem Čechem. Konkrétní počet sňatků, kde figurovali muži cizinci, jež se oženili s Češkou byl 3 845 a počet sňatků, kde nevěstou byla cizinka a ženichem Čech bylo 2 265.

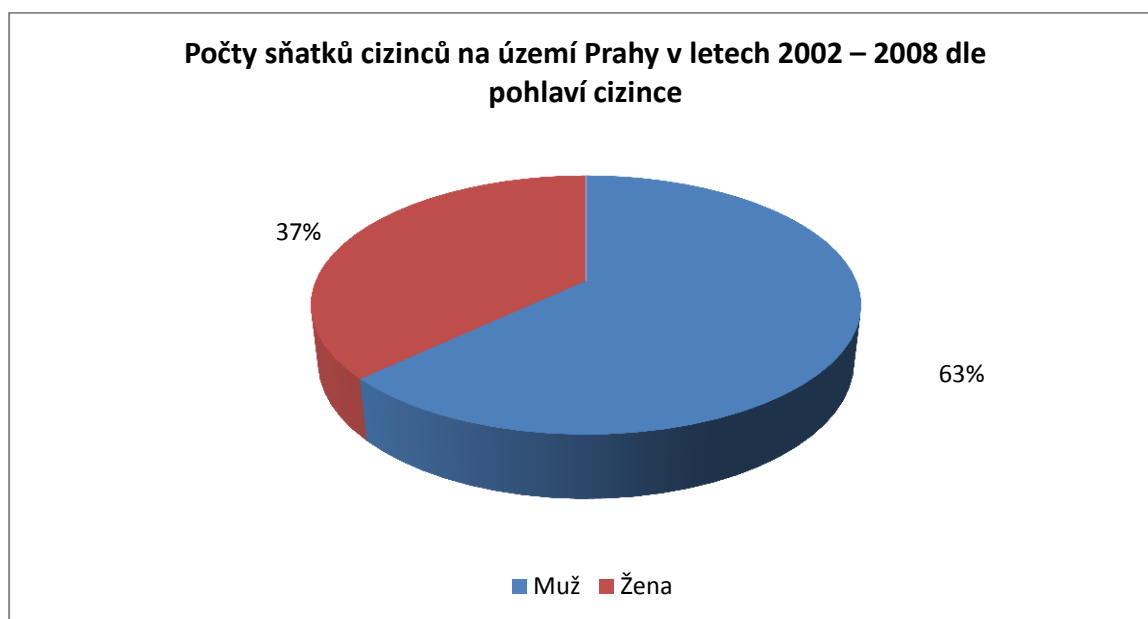
Tab. č. 4: Počty sňatků cizinců s osobami s českým občanstvím na území Prahy v letech 2002 – 2008 dle pohlaví cizince

Muž	3845
Žena	2265

Zdroj: Data z matrik a Českého statistického úřadu. Vlastní zpracování.

Následující Graf je vyjádření předchozích událostí v procentech.

Graf č. 3: Počty sňatků cizinců s osobami s českým občanstvím na území Prahy v letech 2002 – 2008 dle pohlaví cizince

Zdroj: Data z matrik a Českého statistického úřadu. Vlastní zpracování.

V relativních číslech bylo z celkového počtu sňatků, kde figurovala osoba s Českým státním občanstvím 63% manželství, v nichž cizincem byl ženich a 37% kde nevěstou byla cizinka.

Země původu mužů cizinců a žen cizinek jsou obsaženy v Tab. č. 5 a 6 a Grafech č. 4. a 5.

Tab. č. 5: Počet žen cizinek vstupující do mezinárodních manželství v letech 2002 – 2008 na území hlavního města Prahy dle národnosti

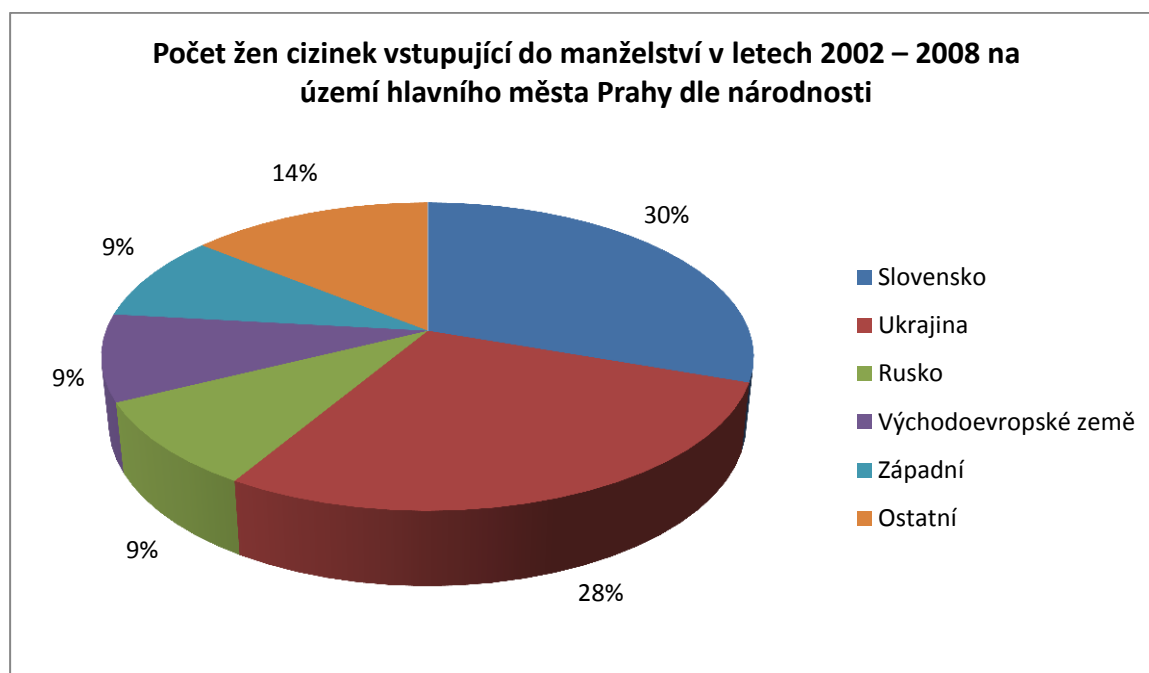
Národnost	Počet
Slovensko	772
Ukrajina	727
Rusko	239
Východoevropské země	235
Západní země	242
Ostatní země	346

Zdroj: Data z matrik a Českého statistického úřadu. Vlastní zpracování.

Nejpočetnější skupina žen, které vstupovaly v Praze do mezinárodních manželství ve sledovaném období, byly Slovenky. Jejich počet činil 772 nevěst a na Grafu č. 4. je znázorněn jejich procentuální podíl a to 30%. Na druhé pozici se umístily Ukrajinky s celkovým počtem 727 žen a to činí 28%. Rusky byly třetími nejpočetněji zastoupenými nevěstami vstupujícími do mezinárodních manželství. Bylo jich 239 neboli 9% z celkového počtu cizinek účastnících se multikulturních manželství.

Oproti Ruskám byl počet žen ze skupiny Východoevropských zemí pouze o 4 nižší, to je po zaokrouhlení také 9%. Nevěst ze skupiny Západních zemí bylo 242 a taktéž to po zaokrouhlení činí 9%. 14% nevěst pocházelo ze států ze skupiny Ostatních zemí, v absolutních číslech to je 346 nevěst.

Graf č. 4: Počet žen cizinek vstupujících do manželství v letech 2002 – 2008 na území hlavního města Prahy dle národnosti

Zdroj: Data z matrik a Českého statistického úřadu. Vlastní zpracování.

Následující tabulka vyjadřuje trendy ve sledovaném období na území Prahy dle národnosti mužů. Na první pozici se umístili Slováci, jak tomu bylo i u žen. Počet Slováků vstupujících do mezinárodních manželství je ale nižší než Slovenek. Bylo jich 627 a znázornění v Grafu č. 5 ukazuje, že jde o 15% z celkového počtu ženichů cizinců. Na dalších třech pozicích se umístili muži z ekonomicky vyspělých států, 372 z USA (9 %), 351 ze Spojeného království (8 %) a 327 z Německa (8%). Ukrajinci byli co do počtu dalšími občany, kteří uzavírali na matričních úřadech v Praze sňatky. Ženichů bylo v daném období 223, tedy 5 % z celkového počtu ženichů cizinců.

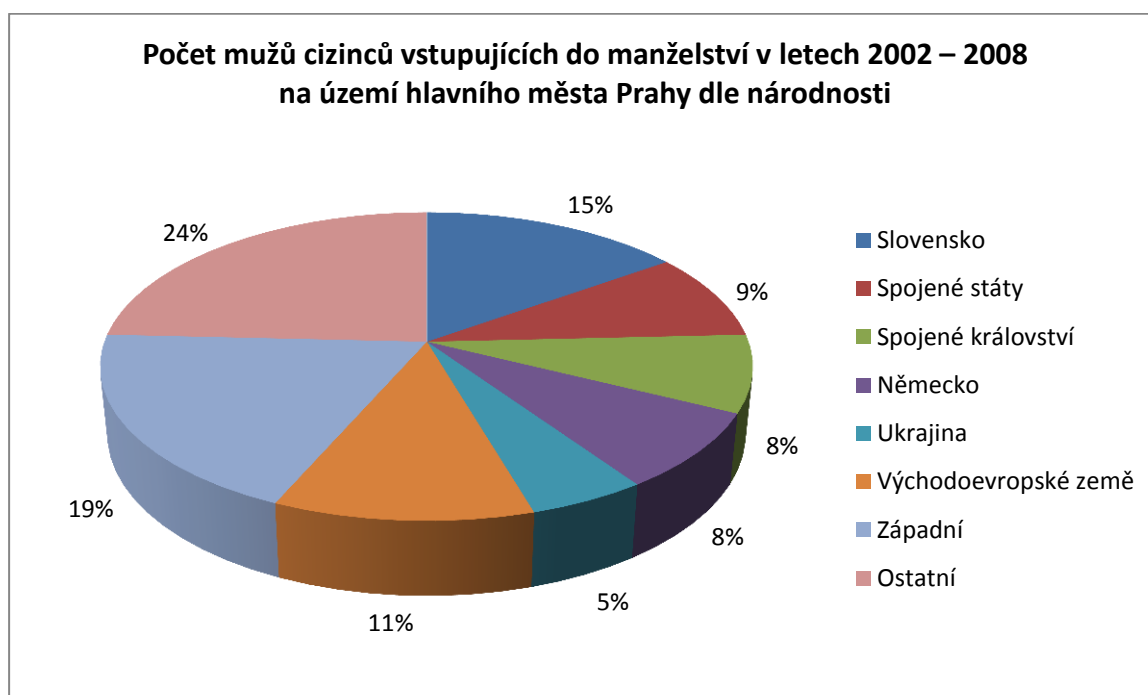
Zcela nejsilněji zastoupenou skupinou byla ta s názvem „Ostatní státy“. Bylo jich až 1012, což činí 24% ženichů cizinců. Skupina států spadajících do „Západních zemí“ byla také silná, 796 cizinců se účastnilo mezinárodních manželství v Praze, tedy 19% a poslední nezmíněnou skupinou u mužského pohlaví je ta, která se procentuálně na celkovém počtu manželství podílela z 11%, spadají do ní muži z Východoevropských zemí. Jejich počet byl 439 ženichů.

Tab. č. 6: Počet mužů cizinců vstupujících do manželství v letech 2002 – 2008 na území hlavního města Prahy dle národnosti

Národnost	Počet
Slovensko	627
Spojené státy americké	372
Spojené království	351
Německo	327
Ukrajina	223
Východoevropské země	439
Západní země	796
Ostatní země	1012

Zdroj: Data z matrik a Českého statistického úřadu. Vlastní zpracování.

Graf č. 5: Počet mužů cizinců vstupujících do manželství v letech 2002 – 2008 na území hlavního města Prahy dle národnosti

Zdroj: Data z matrik a Českého statistického úřadu. Vlastní zpracování.

Autorka se zabývala samozřejmě jednotlivými roky ve sledovaném období. V Tab. č. 7 jsou znázorněny počty českých a mezinárodních sňatků v jednotlivých letech od roku 2002 do roku 2008 na matričních úřadech Prahy, tyto hodnoty jsou vizualizované v Grafu č. 5. Dále autorka z těchto hodnot počítala tři indexy, které později vizualizovala v Grafech 7 a 8.

Tab. č. 7: Počet českých, mezinárodních sňatků na území Prahy za jednotlivé roky 2002 – 2008

Rok	CZ	Mezinárodní	I_{MM}	Bazický index	Řetězový index
-----	----	-------------	----------	---------------	----------------

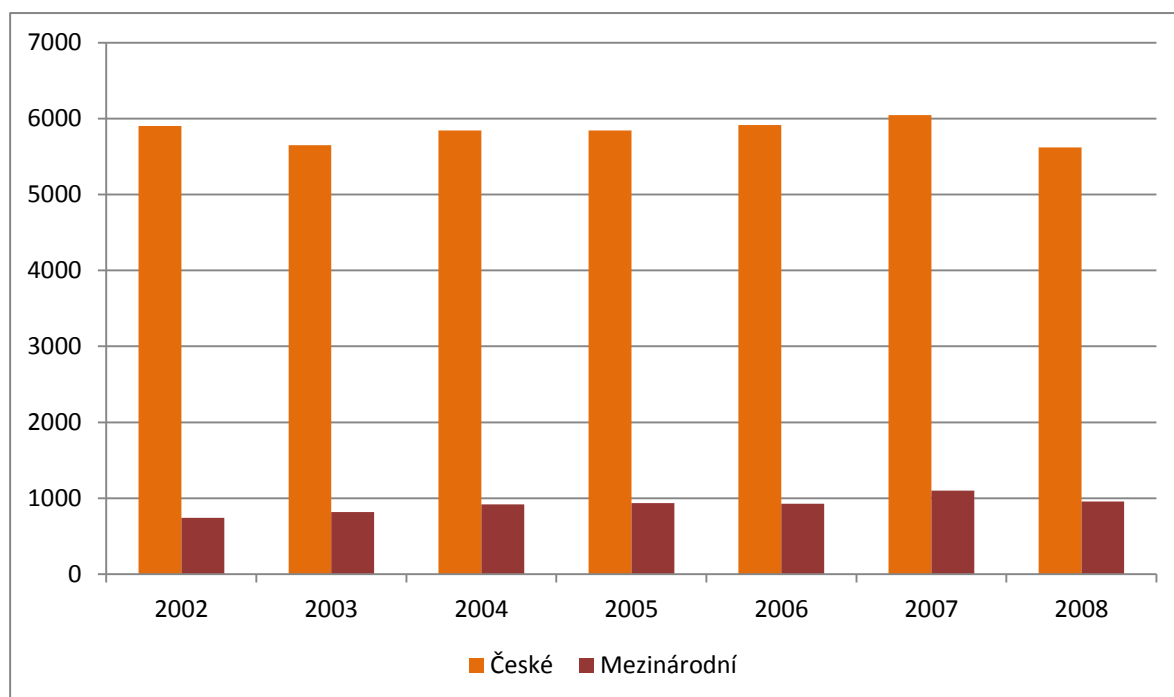
2002	5904	743	0,13	100%	100%
2003	5647	820	0,15	110%	110%
2004	5843	918	0,16	124%	112%
2005	5841	936	0,16	126%	102%
2006	5914	927	0,16	125%	99%
2007	6047	1102	0,18	148%	119%
2008	5621	959	0,17	129%	87%

Zdroj: Data z matrik a Českého statistického úřadu. Vlastní zpracování.

Nejsilnějším ročníkem v počtu sňatků uzavřených mezi osobami, kde oba ze svatebčanů byli Češi, byl rok 2007. Počet těchto sňatků dosáhl čísla 6 047. Nejinak tomu bylo i u sňatků, kde byl alespoň jeden ze svatebčanů cizinec, v roce 2007 došlo k 1 102 mezinárodním manželstvím uzavřených na pražských matrikách.

Naopak nejslabším rokem co do počtu českých svateb, byl rok 2008, došlo k 5 621 svatbám mezi Českými účastníky obřadu. Pro mezinárodní manželství byl tento rok druhý nejsilnější. Rok 2002 bylo uzavíráno na území Prahy nejméně mezinárodních manželství. Lépe průběh jevu vysvětlují indexy níže.

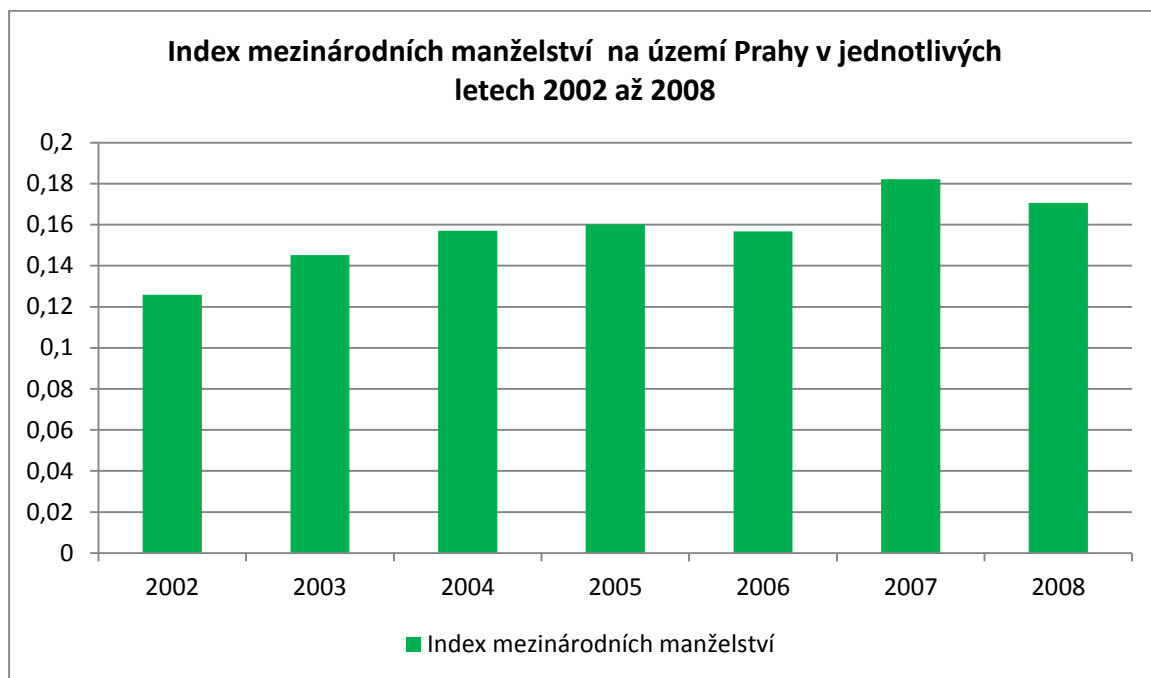
Graf č. 6: Počet českých, mezinárodních sňatků na území Prahy za jednotlivé roky 2002 - 2008

Zdroj: Data z matrik a Českého statistického úřadu. Vlastní zpracování.

Index mezinárodních manželství, který je v grafu č. 7 označen jako I_{MM} , vyjadřuje podíl počtu mezinárodních sňatků uzavřených na území Prahy a sňatků uzavřených na území Prahy mezi českými občany za každý rok zvlášť.

Graf č. 7: Index Mezinárodních manželství v Praze v jednotlivých letech 2002 až 2008

Zdroj: Data z matrik a Českého statistického úřadu. Vlastní zpracování.

Na sloupcovém Grafu č. 7 je znatelné, že podíl sňatků mezinárodních vůči českým od roku 2008 vzrůstá. Roku 2006 byl zaznamenán mírný pokles a o rok později (2007) náhlý vzrůst.

Bazický index slouží k analýze a porovnávání časových řad. Vzorec tohoto indexu je:

$$b_i = \frac{x_i}{x_z}$$

Kde x_z představuje počet mezinárodních sňatků v roce 2002 a x_i značí počty mezinárodních sňatků za každý další rok ve sledovaném období.

Bazický index je v tomto případě vyjádřen procentuálně.

Řetězový index neboli koeficient růstu je založen na podobném principu jako index bazický s tím rozdílem, že vůči sobě porovnáváme po sobě následující hodnoty sledovaného jevu. V tomto případě počet mezinárodních sňatků v určitém roce vůči počtu těchto manželství vůči roku předchozímu.

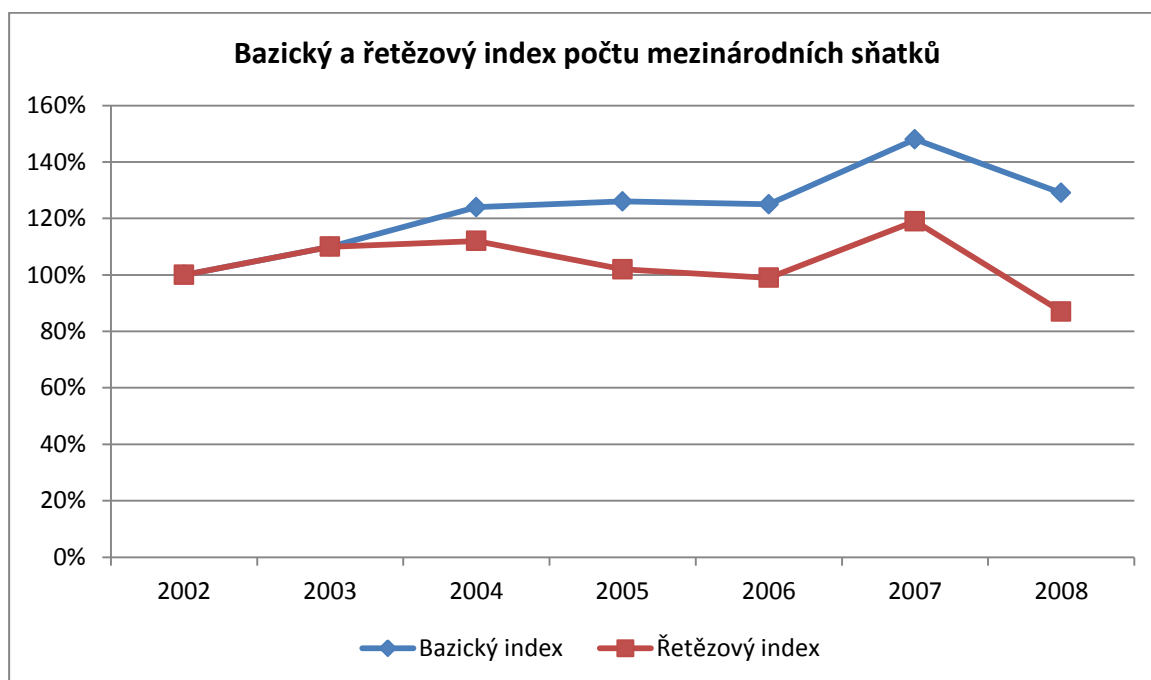
Vzorec pro index řetězový je tedy vyjádřen vztahem:

$$\check{r}_i = \frac{x_i}{x_{i-1}}$$

Tak jako index bazický, je v této práci vyjádřen index řetězový v procentech.

Graf č. 8: Bazický a řetězový index počtu mezinárodních sňatků na území Prahy v jednotlivých letech 2002 až 2008

Zdroj: Data z matrik a Českého statistického úřadu. Vlastní zpracování.

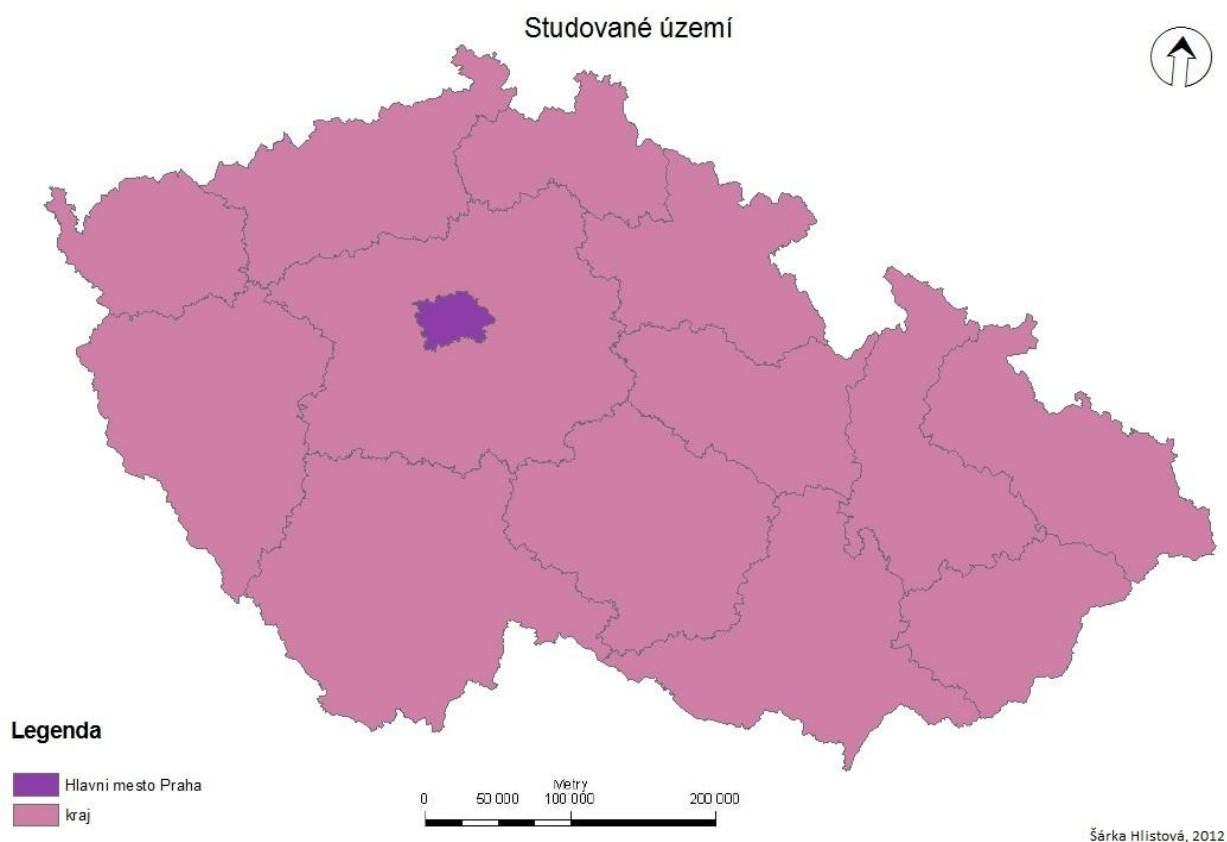
Graf bazického indexu (Graf č. 8) přehledně vizualizuje, že vzhledem k roku 2002 byl počet mezinárodních sňatků v každém roce do 2008 vyšší. Jak už bylo řečeno, rok 2007 je zřejmě nejsilnějším ročníkem v počtu mezinárodních manželství.

Mezi roky 2002 a 2003 došlo k nárůstu počtu mezinárodních sňatků o 10 %. V období mezi následujícím rokem 2003 až 2004 se zvýšil počet o dalších 12 % a o rok později proběhl ještě nárůst o 2 %. Mezi roky 2005 a 2006, však poklesl počet mezinárodních manželství o 1 %, to bylo zlomeno hned další rok. Mezi lety 2006 a 2007 došlo až k 20 % nárůstu. Druhým, ale značným poklesem oproti minulému roku byl rok 2008. Vůči roku 2007 poklesl tento počet až o 29 %.

4.2 Prostorové rozložení mezinárodních manželství na území Hlavního města Prahy v letech 2002 – 2008

Hlavní město Praha je v rámci celé České republiky znázorněno na Mapě č. 2.

Mapa č. 2: Prostorové zobrazení studovaného území hlavního města Prahy

Zdroj: Data z matrik a Českého statistického úřadu. Vlastní zpracování.

Následující Tabulky, Mapy a Grafy se vztahují k prostorovému rozložení sledovaného jevu. Pracovalo se s daty získanými z Matričních úřadů a Českého statistického úřadu.

Tabulka č. 8 vyjadřuje počet a procentuální podíl cizinců v jednotlivých správních obvodech Prahy k datu 31. 12. 2005 na celkový počet cizinců v Praze. Toto datum bylo vybráno, protože se jedná o dobu, která se nachází v polovině sledovaného období.

Tab. č. 8: Počet přihlášených cizinců na jednotlivé správní obvody Prahy k 31. 12. 2005

Správní obvod	Cizinci	Cizinci [%]
Praha 1	2 462	2,74
Praha 2	4 366	4,85
Praha 3	4 713	5,24
Praha 4	10 038	11,16
Praha 5	7 310	8,13
Praha 6	9 266	10,30
Praha 7	3 377	3,76

Praha 8	6 622	7,36
Praha 9	4 532	5,04
Praha 10	7 409	8,23
Praha 11	4 404	4,90
Praha 12	4 428	4,92
Praha 13	5 735	6,37
Praha 14	3 838	4,27
Praha 15	2 659	2,96
Praha 16	1 870	2,07
Praha 17	2 025	2,25
Praha 18	522	0,58
Praha 19	1 483	1,65
Praha 20	807	0,10
Praha 21	1 600	1,78
Praha 22	466	0,52
Celkem	89932	100

Zdroj: Vlastní zpracování. Z dat ČSÚ.

Celkem bylo k 31. 12. 2005 v Praze registrováno 89 932 cizinců. Nejvíce se jich nacházelo na městských částech: Praha 4 (11,16 %), Praha 6 (10,30 %), Praha 10 (8,23 %), Praha 5 (8,13 %) a Praha 8 (7,36 %).

Naopak nejméně k celkovému počtu cizinců v Praze bylo registrováno na Praze 20 (0,01 %), Praze 22 (0,52 %), Praze 18 (0,58%) a Praze 19 (1, 65%).

Na Obr. č. 2 je znázorněn kartogram vyjadřující intenzitu jevu. Jedná se o procentuální podíl cizinců v jednotlivých správních obvodech Prahy na celkové obyvatelstvo v jednotlivých obvodech k datu 31. 12. 2005.

Obr. č. 2: Procentuální podíl cizinců v jednotlivých správních obvodech Prahy k 31. 12. 2005

Zdroj: ČSÚ.

Na Praze 2, 5, 16, 13, 6, 7, 9, 14, 21 a 19 se nachází na celkové obyvatelstvo jednotlivých obvodů největší počet cizinců.

Následující Tab. č. 9 obsahuje počet českých a mezinárodních manželství v období let 2002 – 2008 na území jednotlivých správních obvodů Prahy. Z těchto údajů autorka vypočítala mezinárodní index (označený I_{MM}). Jedná se o podíl počtu mezinárodních a českých manželství za jednotlivé obvody Prahy v daném období.

Graf. č. 9, který se k této tabulce vztahuje, vizualizuje právě počet českých a mezinárodních sňatků v období 2002-2008 za jednotlivé správní obvody Prahy.

Tab. č. 9: Počet českých, mezinárodních sňatků v období 2002-2008 za jednotlivé správní obvody Prahy

Obvod	CZ	Mezinárodní	I_{MM}
Praha 1	1229	248	0,20
Praha 2	1715	337	0,20
Praha 3	2474	505	0,20
Praha 4	4482	661	0,15
Praha 5	2801	508	0,18
Praha 6	3520	604	0,17
Praha 7	1551	279	0,18
Praha 8	4142	594	0,14
Praha 9	1684	225	0,13

Praha 10	3622	572	0,16
Praha 11	3168	420	0,13
Praha 12	2134	278	0,13
Praha 13	1701	290	0,17
Praha 14	1452	197	0,14
Praha 15	1283	181	0,14
Praha 16	635	74	0,12
Praha 17	845	155	0,18
Praha 18	725	90	0,12
Praha 19	506	63	0,12
Praha 20	401	36	0,09
Praha 21	440	50	0,11
Praha 22	307	38	0,12

Zdroj: Data z matrik a Českého statistického úřadu. Vlastní zpracování.

Největší počet sňatků mezi osobami, kde obě byly českého státního občanství, byl ve sledovaném období na území správního obvodu Prahy 4. Bylo zde uzavřeno 4482 manželství mezi českými občany. Na druhé pozici je městská část Praha 8 s počtem sňatků 4142, v nichž figurovali pouze čeští občané. Další, s počtem sňatků 3622, je Praha 10 a na čtvrtém místě Praha 6 s počtem 3520 uzavřených českých manželství.

Nejméně manželství, kde oba svatebčané byli Češi, bylo zaznamenáno na matričním úřadě Prahy 22, tento počet byl 307. Druhého nejnižšího počtu dosáhla Praha 20, 401 českých manželství. Na matričním úřadě Prahy 21 bylo oddáno pouze 440 českých manželství, což je třetí nejnižší počet.

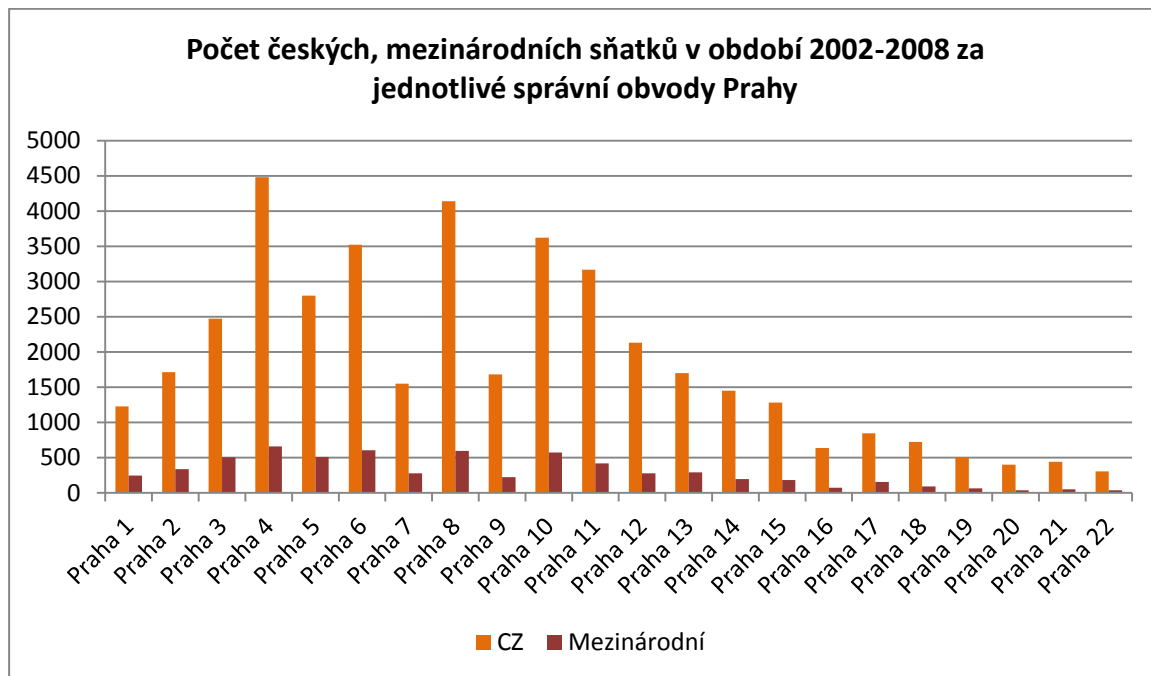
Co se týče manželství mezinárodních pro jednotlivé obvody Prahy, nejsilnější v počtu uzavření těchto sňatků za dané období byla městská část Prahy 4, kde se konkrétně uskutečnilo 661 mezinárodních manželství. Praha 6 je druhá v pořadí a manželství, v nichž figuroval alespoň jeden cizinec, bylo 604. Městská část Prahy 8 sčítala v letech 2002 až 2008 počet 594 mezinárodních manželství a Praha 10 počet 572 mezinárodních manželství.

Na druhém konci řady s nejnižším počtem oddaných mezinárodních manželství se ocitla Praha 20, bylo zde uskutečněno pouze 36 sňatků, v nichž byl alespoň jeden ze svatebčanů cizího státního občanství. Dále Praha 22, která převýšila předchozí pouze o dva mezinárodní sňatky. Za zmínku, díky nízkému počtu uzavřených sňatků, stojí i městská část Prahy 21, za zmíněné období bylo na jejím matričním úřadě uzavřeno pouze 50 mezinárodních manželství.

Městské části hlavního města se na obou řadách spektra v případě českých i mezinárodních manželství neliší, rozdílné je pouze pořadí. V případě mezinárodních sňatků by se dala tato skutečnost vysvětlit počtem přihlášených cizinců k jednotlivému městskému obvodu (viz. Tab. č. 8.). Nejvyšší počet cizinců zaujímá právě Praha 4, 6, 8 a 10. Zajímavé je vybočení u Prahy 18 a 19, kde je registrován

jeden z nejnižších počtů cizinců, ale tyto matriční úřady zaznamenaly poměrně solidní počet mezinárodních manželství a to sice u Prahy 18 bylo uskutečněno 90 mezinárodních sňatků a přitom zde bylo pouze 522 registrovaných cizinců.

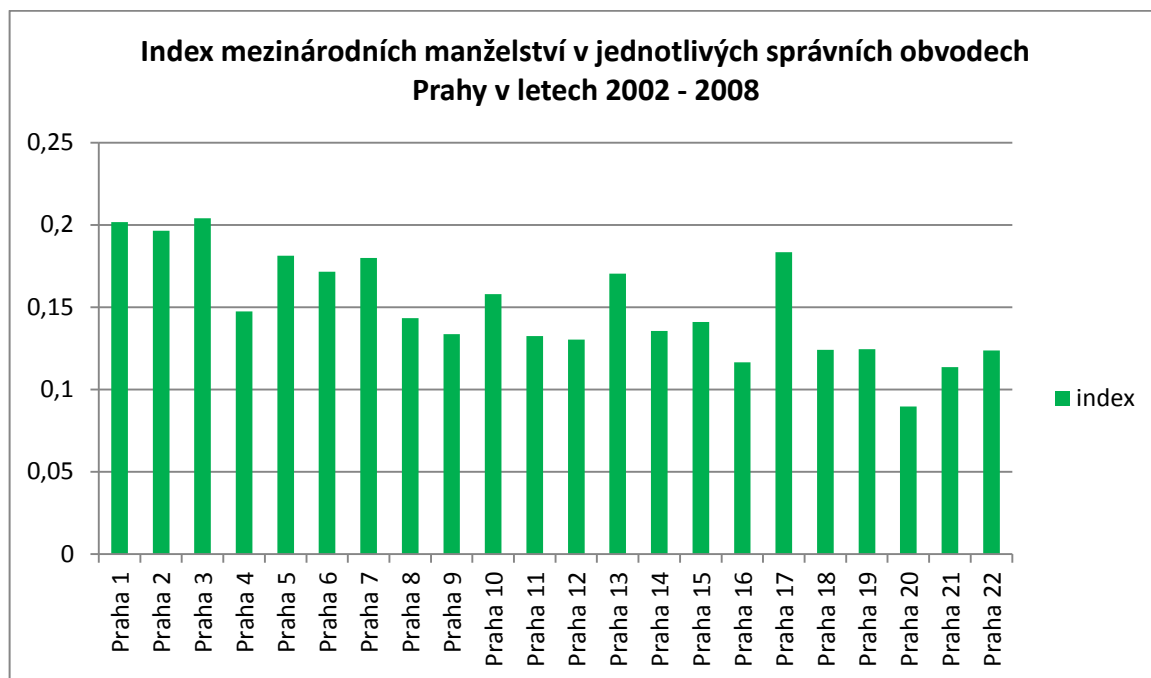
Graf č. 9: Počet českých, mezinárodních sňatků v období 2002-2008 za jednotlivé správní obvody Prahy

Zdroj: Data z matrik a Českého statistického úřadu. Vlastní zpracování.

Index mezinárodních manželství poukazuje na skutečnost, že mezinárodní manželství vůči českým, uzavřené v daném období se zásadně nelišily. Nejvíce tímto podílem převyšovaly sňatky Čechů ty mezinárodní na Praze 20. A nejméně na Praze 1, 2, 3 a 17. (Graf č. 10) Tento jev je přehledně zobrazen a Mapě číslo 5.

Graf č. 10: Index mezinárodních manželství v jednotlivých správních obvodech Prahy v letech 2002 - 2008

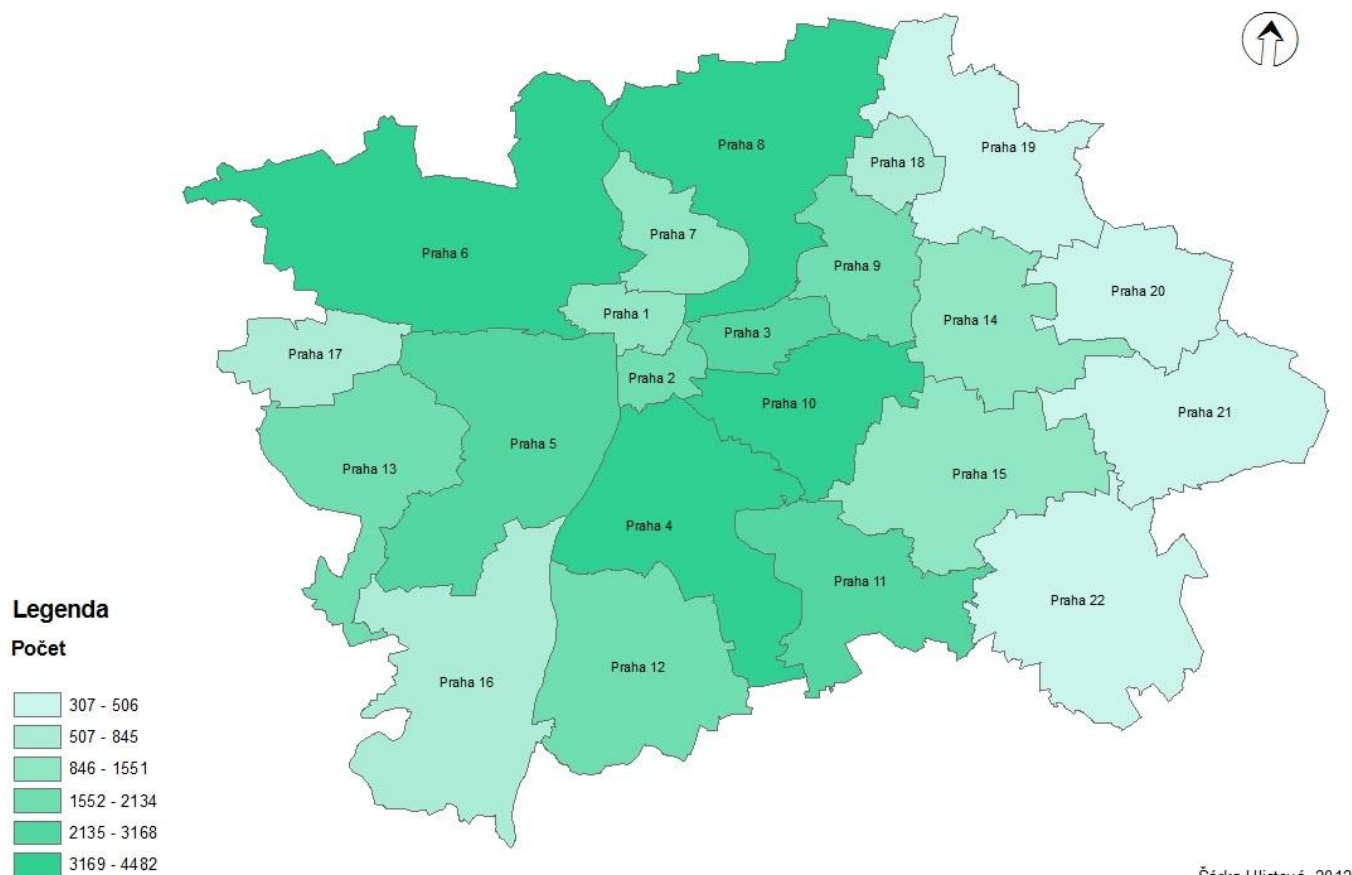

Zdroj: Data z matrik a Českého statistického úřadu. Vlastní zpracování.

Kartogram, který je označen jako Mapa č. 3, poukazuje přehledněji na intenzitu jevu, jež byla vysvětlena výše. Jedná se o počet osob s českým občanstvím, jež uzavřely v letech 2002 až 2008 sňatek na jednotlivých městských částech hlavního města.

Mapa č. 3: Počet osob vstupujících do českých manželství za jednotlivé správní obvody Prahy v letech 2002 – 2008

Počet osob vstupujících do českých manželství za jednotlivé správní obvody Prahy v letech 2002 – 2008

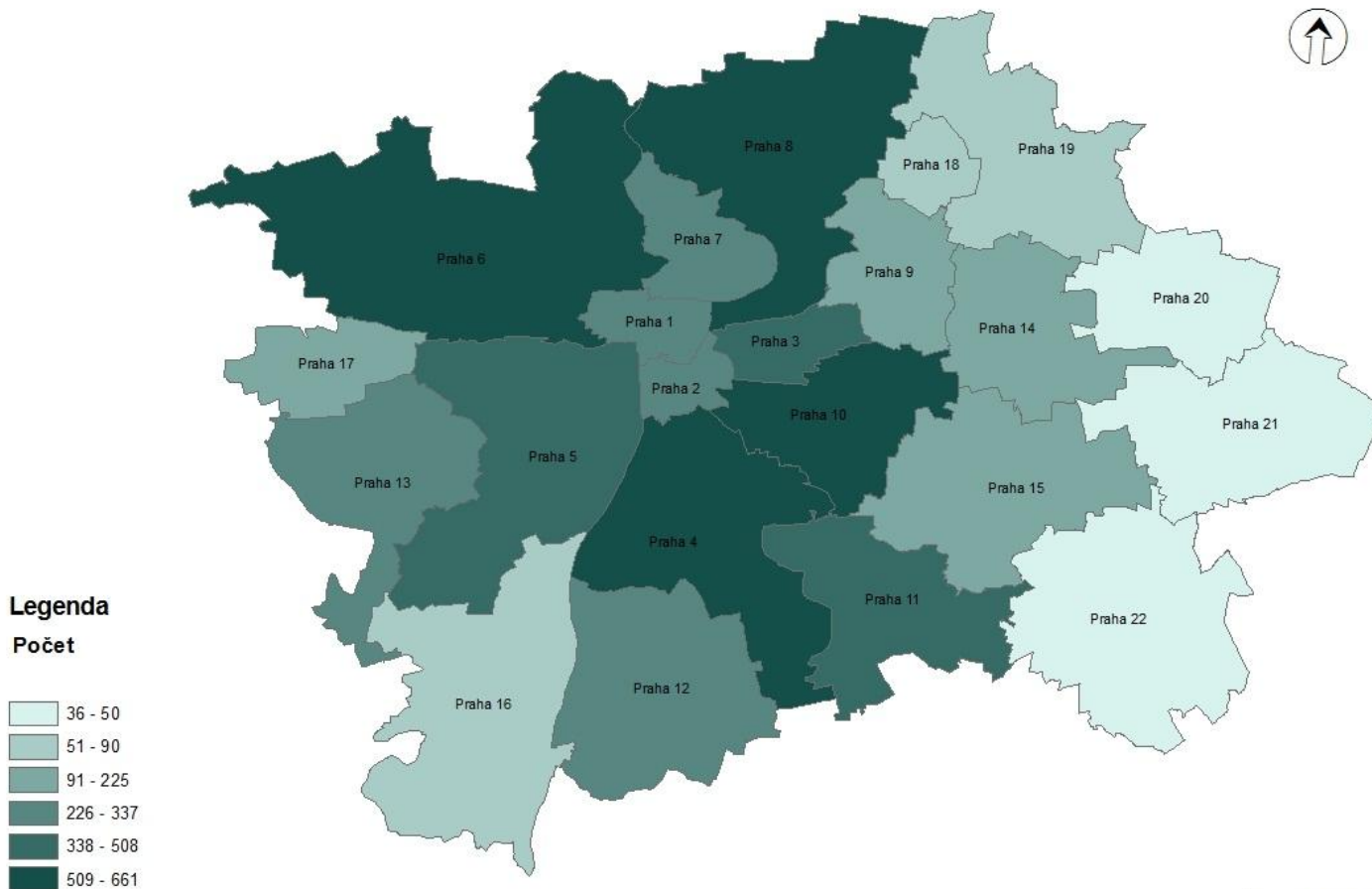
Zdroj: Data z matrik a Českého statistického úřadu. Vlastní zpracování.

Mapa č. 4 vizualizuje stejný jev, ale z hlediska mezinárodních manželství. A Mapa č. 5 je prostorovým znázorněním autorkou vypočítaného mezinárodního indexu.

Mapa č. 4: Počet osob vstupujících do mezinárodních manželství za jednotlivé správní obvody Prahy v letech 2002 – 2008

Počet osob vstupujících do mezinárodních manželství za jednotlivé správní obvody Prahy v letech 2002 - 2008

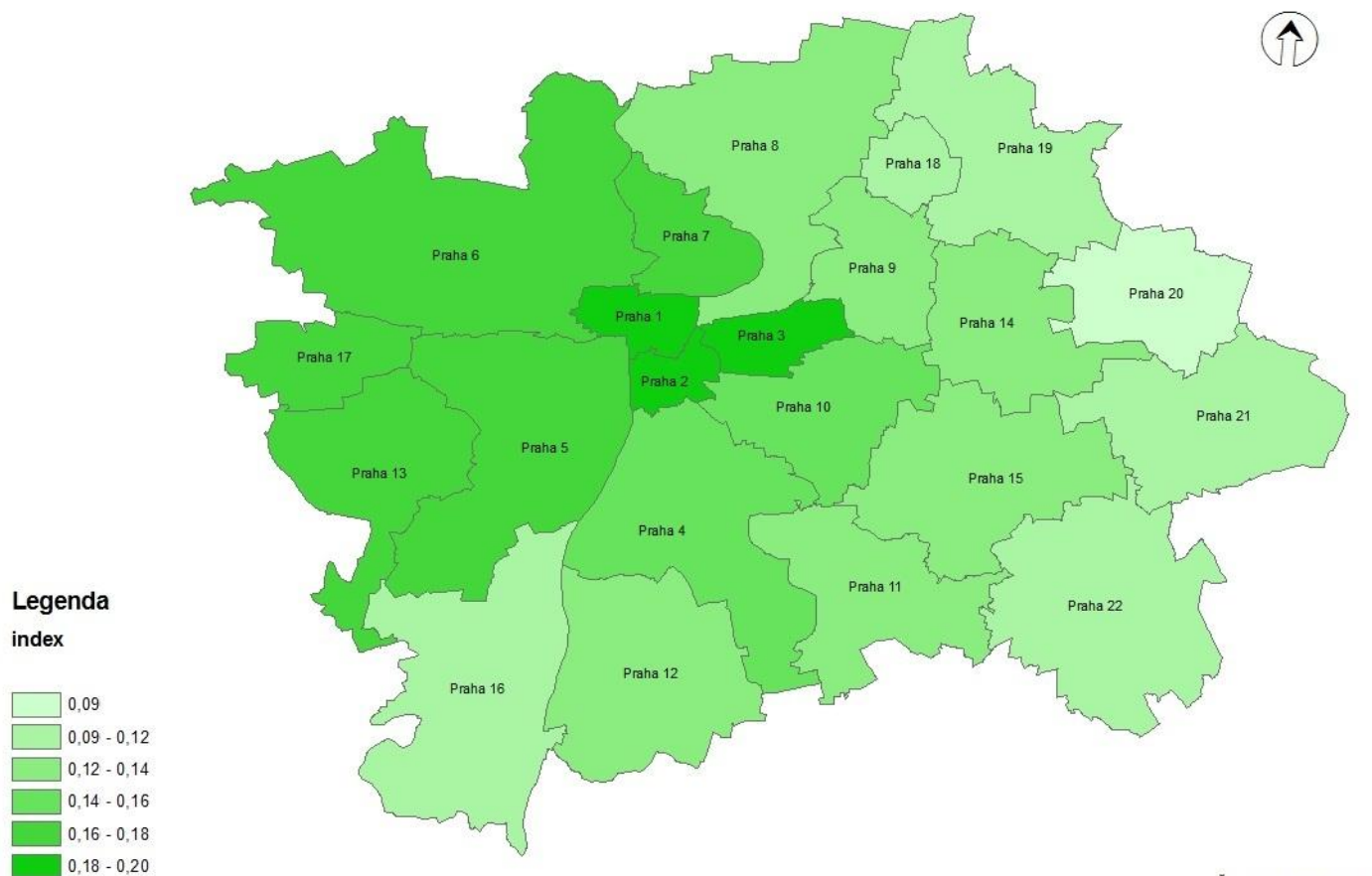

Šárka Hlistová, 2012

Zdroj: Data z matrik a Českého statistického úřadu. Vlastní zpracování

Mapa č. 5: Index mezinárodních manželství za jednotlivé správní obvody Prahy v letech 2002 až 2008

Index mezinárodních manželství za jednotlivé správní obvody Prahy v letech 2002 až 2008

Šárka Hlistová, 2012

Zdroj: Data z matrik a Českého statistického úřadu. Vlastní zpracování.

V tabulce č. 10 je zobrazen vývoj v počtu mezinárodních manželství v Praze od roku 2002 do 2008. Spojnicový graf č. 11 vizualizuje tento jev přehledněji. Počet mezinárodních sňatků v Praze v tomto období stoupl o 216. Nejméně se jich odehrálo v roce 2002 a nejvíce v roce 2007. Celkový počet těchto sňatků byl 6405, jedná se o číslo, které vyjadřuje sňatky, do kterých vstupovali cizinci s Čechy i o sňatky, v kterých Češi nevystupovali.

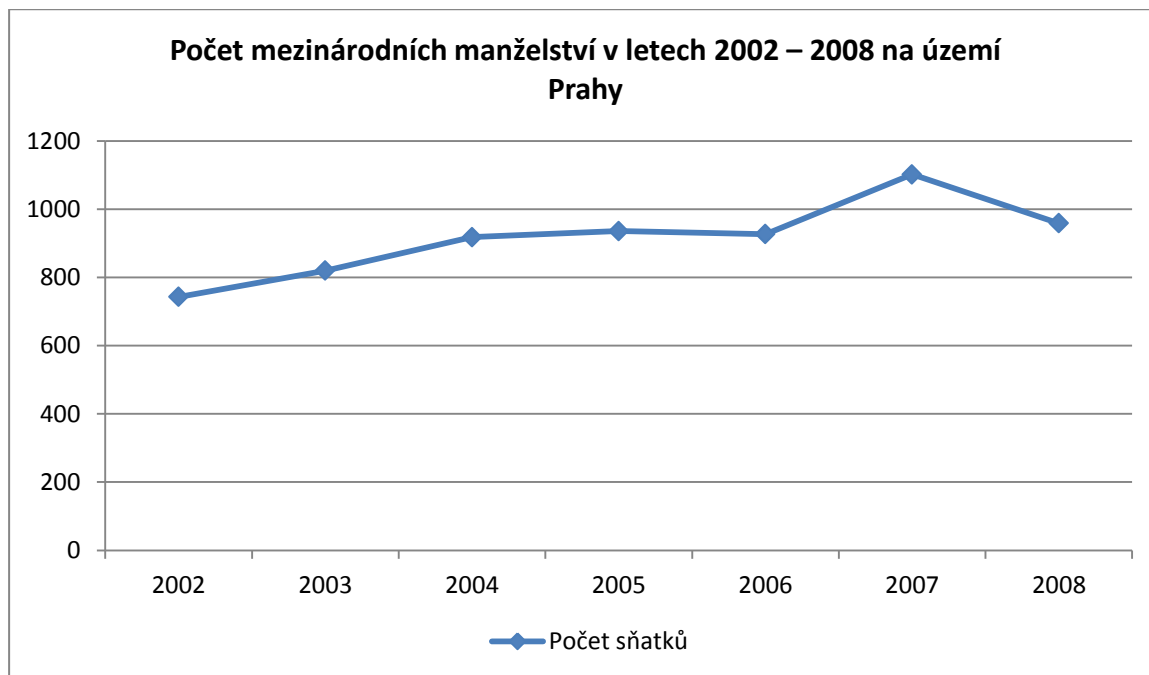
Tab. č. 10: Počty mezinárodních manželství v jednotlivých letech 2002 – 2008 na území hlavního města Prahy

Rok	Počet sňatků
2002	743
2003	820
2004	918
2005	936
2006	927

2007	1102
2008	959
Celkem	6405

Zdroj: Data z matrik a Českého statistického úřadu. Vlastní zpracování.

Graf č. 11: Počty mezinárodních manželství v jednotlivých letech 2002 – 2008 na území hlavního města Prahy

Zdroj: Data z matrik a Českého statistického úřadu. Vlastní zpracování.

5 ZÁVĚR

5.1 Zhodnocení hypotéz

Výzkum potvrdil, že častěji uzavíraly mezinárodní sňatky v Praze v letech 2002 – 2008 ženy s českým občanstvím než muži Češi. Konkrétně bylo 3845 cizinců mužského pohlaví, kteří vstoupili do mezinárodního manželství v Praze. To činí 63% mezinárodních sňatků v daném období. Ženy cizinky se podílely na sňatcích s Čechem z 37%, absolutním číslem uzavřely 2265 sňatků.

Naopak studie vyvrátila hypotézu druhou, že v České republice budou nejvíce vstupovat do manželství skupiny lidí s cizím státním občanstvím, které jsou majoritně zastoupené v České republice. Jedná se o státy Slovensko, Ukrajina, Vietnam a Polsko. Co se týče Mužů cizinců, splňují tuto podmínku pouze na prvním místě. Sňatek nejčastěji uzavírali na území Prahy Slováci z 15%, dále Američané z 9% a následují Britové s 8% a posléze Němci, taktéž s 8%. Ženy cizinky zastupovaly státy Slovensko z 30%, dále Ukrajinky z 28% a Rusky z 9%.

Poukazuje to na fakt, že Praha je v rámci České republiky výjimečný region.

5.2 Zhodnocení dosažení cílů

Hlavním cílem práce bylo zpracování a vizualizace získaných dat z matrik v Praze v letech 2002 – 2008. To se zdařilo. Problémy nastaly pouze v získávání dat, kde zhruba polovina matrik nespolečně pracovala. Naštěstí byl nápomocen Český statistický úřad, díky němuž získala autorka přístup k uceleným datům.

Seznam použité literatury

Tištěné zdroje, články a prezentace

ŠIŠKOVÁ, Tatjana. Menšiny a migranti v České republice. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. 188 s. ISBN 80-7178-648-9.

PLAŇAVA, Ivo. Manželství a rodiny. 1. vyd. Brno: Doplněk, 2000. 294 s. ISBN 80-7239-039-2.

UMBERTO, Eco. Jak napsat diplomovou práci. Olomouc: Votobia, 1997. 271 s. ISBN 80-7198-173-7.

Mráz, V. Prostorové rozmístění a analýza multikulturních manželství ve Středočeském kraji. Plzeň, 2010. 68 s. Bakalářská práce. Západočeská Univerzita, Fakulta pedagogická, Katedra Geografie.

HAMPL, M., a kol. (1997). Geografická organizace společnosti a transformační procesy v České republice. PF UK, Praha, 394 s.

PAVLÍK, Z. (1986). Základy demografie. Academia, Praha, 736 s.

Elektronické zdroje

Demografické události cizinců v ČR [online]. 3.12.2007 [cit. 30. 6. 2012]. Dostupný z: <<http://www.socioweb.cz/index.php?disp=temata&shw=292&lst=119>>.

Matriční úřady se sídlem v hlavním městě Praha. 2010. Ministerstvo vnitra. [online]. [cit. 30. 6. 2012]. Dostupné z WWW: <<http://portal.gov.cz/wps/portal/s.155/696?kam=kategoriekraj&kod=0054-CZ010>>.

Český statistický úřad. © Český statistický úřad, 2010. [online]. [cit. 30. 6. 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/>>.

Pospíšilová A. 2006. Analýza: Reprodukční chování imigrantů v České republice. [online]. [cit. 30. 6. 2012]. Dostupné z WWW: <http://www.demografie.info/?cz_detail_clanku&artclID=277>.

Doo-Sub Kim. "The Rise of International Marriage and Divorce in Contemporary Korea," Population and Society. 2007. [online]. [cit. 30. 6. 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.ipar.re.kr/journal/pdf/ps3-1-1.pdf>>.

Statistické metody v geografii. Brno. 1981. [online]. [cit. 30. 6. 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.primat.cz/osu-prf/predmety/statisticke-metody-v-geografii-q8743/>>.

ARC ČR 500. digitální vektorová geografická databáze pro území České republiky. 2003. Praha: ARCDATA. [online]. Staženo z WWW: <http://old.arcddata.cz/support/download#data>

Out-Marriage and the survival of ethnic communities in Australia. [online cit 12. 7. 2010]. Dostupné z www: <http://elecpress.monash.edu.au/pnp/free/pnpv8n3/v8n3_5BirrHealy.pdf>

Czech Tourism. 2010. Oficiální turistická prezentace České republiky. © Copyright 2005 - 2010 Czech Tourism. [online]. [cit. 30. 6. 2012] Dostupné z WWW: <http://czechtourism.com/cze/cz/docs/holiday-tips/news/index.html>

ČSÚ. Cizinci: Počet cizinců. 2012. [online]. [cit. 30. 6. 2012]. Dostupné z WWW: http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/ciz_pocet_cizincu

IDNES.CZ. Češi si vodí k oltáři Slovenky a Ukrajinky, Češky preferují Němce a Brity. 2012. [online]. [cit. 30. 6. 2012]. Dostupné z WWW: http://zpravy.idnes.cz/cesi-si-vodi-k-oltari-slovenky-a-ukrajinky-cesky-preferuji-nemce-a-bryty-1aq-/domaci.asp?c=A101209_133708_domaci_hv

Život cizinců v České republice. 2010. [online]. [cit. 30. 6. 2012]. Dostupné z WWW: http://notes.czso.cz/csu/tz.nsf/i/zivot_cizincu_v_cr_20101209

Seznam tabulek

Tab. č. 1: Matriky, které poskytly/neposkytly data o stavu uzavírání sňatků vztahujícím se k jednotlivým správním obvodům Prahy v letech 2002 – 2008	7
Tab. č. 2: Záhloví dat od Českého statistického úřadu v programu Microsoft Excel 2000	8
Tab. č. 3: Počty sňatků na území Prahy v letech 2002 – 2008 dle národnosti účastníků	18
Tab. č. 4: Počty sňatků cizinců s osobami s českým občanstvím na území Prahy v letech 2002 – 2008 dle pohlaví cizince	19
Tab. č. 5: Počet žen cizinek vstupující do mezinárodních manželství v letech 2002 – 2008 na území hlavního města Prahy dle národnosti	20
Tab. č. 6: Počet mužů cizinců vstupujících do manželství v letech 2002 – 2008 na území hlavního města Prahy dle národnosti	22
Tab. č. 7: Počet českých, mezinárodních sňatků na území Prahy za jednotlivé roky 2002 – 2008	22
Tab. č. 8: Počet přihlášených cizinců na jednotlivé správní obvody Prahy k 31. 12. 2005	26
Tab. č. 9: Počet českých, mezinárodních sňatků v období 2002-2008 za jednotlivé správní obvody Prahy	28
Tab. č. 10: Počty mezinárodních manželství v jednotlivých letech 2002 – 2008 na území hlavního města Prahy	34

Seznam použitých zkratek

ArcGis – Jméno programu

ArcMap – Součást programu ArcGis

EU – Evropská Unie

GIS – Geografický informační systém

HDP – Hrubý domácí produkt

SSSR – Svaz sovětských socialistických republik

USA – Spojené státy americké

ČSÚ – Český statistický úřad

Seznam grafů

Graf č. 1: Procentuální vyjádření reakcí oslovených matričních úřadů Prahy.....	8
Graf č. 2: Počty sňatků na území Prahy v letech 2002 – 2008 dle národnosti účastníků	19
Graf č. 3: Počty sňatků cizinců s osobami s českým občanstvím na území Prahy v letech 2002 – 2008 dle pohlaví cizince	20
Graf č. 4: Počet žen cizinek vstupující do manželství v letech 2002 – 2008 na území hlavního města Prahy dle národnosti	21
Graf č. 5: Počet mužů cizinců vstupujících do manželství v letech 2002 – 2008 na území hlavního města Prahy dle národnosti.....	22
Graf č. 6: Počet českých, mezinárodních sňatků na území Prahy za jednotlivé roky 2002 - 2008	23
Graf č. 7: Index Mezinárodních manželství v Praze v jednotlivých letech 2002 až 2008	24
Graf č. 8: Bazický a řetězový index počtu mezinárodních sňatků na území Prahy v jednotlivých letech 2002 až 2008.....	25
Graf č. 9: Počet českých, mezinárodních sňatků v období 2002-2008 za jednotlivé správní obvody Prahy.....	30
Graf č. 10: Index mezinárodních manželství v jednotlivých správních obvodech Prahy v letech 2002 - 2008	31
Graf č. 11: Počty mezinárodních manželství v jednotlivých letech 2002 – 2008 na území hlavního města Prahy	35

Seznam map a obrázků

Mapa č. 1: Prostorové rozdělení správních obvodů Prahy	10
Mapa č. 2: Prostorové zobrazení studovaného území hlavního města Prahy	26
Mapa č. 3: Počet osob vstupujících do českých manželství za jednotlivé správní obvody Prahy v letech 2002 – 2008	32
Mapa č. 4: Počet osob vstupujících do mezinárodních manželství za jednotlivé správní obvody Prahy v letech 2002 – 2008.....	33
Mapa č. 5: Index mezinárodních manželství za jednotlivé správní obvody Prahy v letech 2002 až 2008	34
Obr. č. 1: Schéma postupu v databázi MySQL.....	9
Obr. č. 2: Procentuální podíl cizinců v jednotlivých správních obvodech Prahy k 31. 12. 2005.....	28

Přílohy

Počty sňatků v roce 2008 na území hlavního města Prahy dle občanství

Ženich	Nevěsta	Počet
Česko	Česko	5621
Česko	Slovensko	123
Slovensko	Česko	115
Česko	Ukrajina	68
Spojené království	Česko	56
Německo	Česko	52
Spojené státy	Česko	45
Česko	Rusko	22
Nigérie	Česko	21
Itálie	Česko	20
Francie	Česko	18
Tunisko	Česko	13
Ukrajina	Česko	13
Rusko	Rusko	12
Rakousko	Česko	11
Česko	Polsko	10
Austrálie	Česko	10
Nizozemsko	Česko	9
Indie	Česko	8
Švýcarsko	Česko	8
Ukrajina	Ukrajina	8
Turecko	Česko	8
Slovensko	Slovensko	7
Rusko	Česko	7
Chorvatsko	Česko	7
Egypt	Česko	6
Nový Zéland	Česko	6
Česko	Japonsko	6
Řecko	Česko	6
Česko	Nigérie	6
ostatní		258

Abstrakt

Tato práce je zaměřena na zpracování, analýzu a přehlednou vizualizaci dat z matričních úřadů na území Prahy a Českého statistického úřadu. Na začátku byl rozebrán postup získávání dat a následná práce s těmito daty v databázi MySQL. Autorka získala kompletní data pro svůj výzkum. Následuje rozbor literatury.

V praktické části práce autorka konzultuje výsledky svého výzkumu. V programu ArcMap bylo zobrazeno prostorové rozmístění uzavírání multikulturních manželství na území Prahy pro období let 2002 – 2008. Grafy v této práci zase přehledně vizualizují relativní hodnoty konzultovaných jevů.

Pro jasné srovnání autorka našla na internetových stránkách ČSÚ počet cizinců, registrovaných na jednotlivých obvodech Prahy k datu 31. 12. 2005.

Bylo zjištěno, že ve sledovaném období v Praze, vstupovaly do mezinárodních manželství více Češky než Češi. Procentuálně bylo nejvíce Slováků a Slovenek, kteří uzavírali s osobami z Čech sňatek. Rok 2007 byl nejsilnější v počtu uzavřených manželství na pražských matrikách mezi roky, které tento výzkum studuje. Práce též obsahuje, ve kterých obvodech Prahy docházelo nejvíce k mezinárodním sňatkům. Byly to obvody číslo 4, 6, 8 a 10, kde je i nejvyšší počet registrovaných cizinců.

Abstract

This work is focused on the processing, analysis and clear visualization of the registry office in Prague and the Czech Statistical Office. In the beginning was decommissioned process data acquisition and subsequent work with this data in a MySQL database. The author obtained complete data for their research. The analysis of the literature follows.

In the practical part the author consulted the results of their research. In ArcMap program was shown, the spatial distribution of the conclusion of multicultural marriage in Prague for the period 2002 - 2008. Graphs in this paper again clearly visualize the relative value of consulted phenomena.

For clear comparison the author found on the website of ČSÚ the number of foreigners, registered in various districts of Prague on Dec, the 31st 2005.

It was found that in this period in Prague, international marriages entered into more than Czechs Czechs. Percentage was the most Slovakian who conclude a marriage between persons of Bohemia. The year 2007 was in number the strongest of marriages in the registers of Prague, that this research study. The work also includes, in witch districts of Prague occurred most international marriages. It was in districts number 4, 6, 8 and 10, where also is the highest number of registered foreigners.

Evidenční list

Souhlasím s tím, aby moje bakalářská práce byla půjčována k prezenčnímu studiu v Univerzitní knihovně ZČU v Plzni.

Datum:

Podpis:

Uživatel stvrzuje svým čitelným podpisem, že tuto bakalářskou práci použil ke studijním účelům a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno	Fakulta/katedra	Datum	Podpis